

ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1882

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΕΥΧΟΣ ΜΕ΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.— Τὸ 1884. — Ποίημα διὰ τὸ Νέον Ἔτος 1882. — Ἡ Νεοπλατωνικὴ Φιλοσοφία Ὑπατία. — Εὐχὴ ἐπὶ τῇ ἀσθενείᾳ τοῦ κ. Θεοδώρου Α Καράβα ὑπὸ Δ. Μικρούδη. — Περιοδία ἐν Περσίᾳ (συνέχεια καὶ τέλος) — Οἱ ὄρκοι τοῦ κυρ Πέτρου (συνέχεια καὶ τέλος). — Τὸ ἄπειρον καὶ ἡ αἰωνιότης. — Νεκρολογία, Ἰωάννης Νόρρ. — Ὁ ἰατρὸς τῶν πτωχῶν (συνέχεια). — Ἐκπαιδευτὴς ἐν Χίῳ. — Συγχαρητήριον ὑπὸ Δ. Μικρούδη πρὸς πάντας τοὺς Χίους. — Λύσις τοῦ ὕου αἰνίγματος. — Αἰνίγμα βον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.— Σαφφὲτ πασσᾶς. — Βέκερ πασσᾶς. — Τύποι Βουλγάρων χωρικῶν. — Ὁ θάνατος τῆς Κλεοπάτρας. — Ἡ Ἄκτῆ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Λουκίου. — Ἡ ἐν Παλαιστίνῃ πόλις Ἰωσαράτ.

ΤΟ 1881

ἤλθε καὶ ἀνεπαισθήτως παρῆλθε, βυθισθὲν ἐν τῇ ἀβύσσῳ τῶν ἐτῶν ὡς σταγὼν ὕδατος ἐν θαλάσῃ, ὡς κόκκος ἄμμου ἐν ἀμμόδει αἰγιαλῷ!..

Ὑπὸ ποίας καὶ οἷας γηθοσύνης; ἐπαγγελίας ὑπεδέχθημεν τὸ ἔτος τοῦτο! ὅποιας γλυκυθύμους ἐλπίδας ἐτρέφομεν κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ 1881, ἐλπίδας πλήρεις εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας, ἐλπίδας εὐρέως σταδίου ἐνεργείας!

Τὸ 1881 ὁμως οὐδόλως στρέψαν τὸ ὄμμα πρὸς τὸ χαριέν καὶ γελοῖον τῶν κατοίκων τῆς Γῆς μας πρόσωπον, ἠκολούθησε τὸν ροῦν αὐτοῦ οὐδόλως ἀνταποκριθὲν πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ εὐπρο-

σῆγορον ὑποδοχὴν, ἣν τῷ παρέσχομεν: Ἐπεδείχθη ἀπέναντι τῆς ἀνθρωπότητος ὡς σκληροτράχηλος δεσπότης, ἐξ ἐκείνων οὓς συχνάκις ἀπαντᾷ τις ἐν ταῖς ἱστορίαις καὶ τοῖς διηγήμασιν, οὐδόλως καμπτόμενος ἀπέναντι τῶν φιλοφρονήσεων τῶν ἰκεσιῶν, τῶν παρακλήσεων τῶν δούλων του.

Πάντες ἠλπίζομεν ὅτι τὸ 1881 ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἀρχὴ νέας ζωῆς· ἠλπίζομεν ὅτι ἐνώπιόν μας ἀνοίγεται μέλλον χαρᾶς καὶ δαφνείας; πάντων τῶν ἀγαθῶν, ἐν ᾧ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἤθελον δυναθῆναι θεραπεύσασθαι πολυειδῶς τὰς βλάβεις καὶ τοὺς πόθους αὐτῶν.

Ἐν τούτοις ἀντὶ τῶν τοσοῦτων ἡμῶν προσδοκιῶν, ἀντὶ τῶν τοσοῦτων ἡμῶν ἐλπίδων, ὅποιας πικρίας ἐγεύθη ἡ ἀνθρωπότης κατὰ τὴν διάβασιν

τοῦ ἔτους τούτου! ὁπόσας δοκιμασίας ὑπέστησαν οἱ λαοὶ τῆς μικρᾶς μας Γῆς ἐν τῷ σμικρῷ τούτῳ διαστήματι!

Πᾶσαι αἱ γλυκεῖαι ἡμῶν ἐλπίδες ἐσβέστησαν, τὸ δὲ 1881 ἀντὶ εὐτυχιῶν, ἀντὶ εὐδαιμονίας νέα ἐπιδαψίλευσεν ἡμῖν δυστυχήματα, νέα ἐπότισεν ἡμῖν ποτήρια πλήρη πικριῶν! . . . Δυνατὸν νὰ μοὶ εἴπῃς, ἀναγνώστα, ὅτι λανθάνομαι καὶ ὅτι ἐκ προθέσεως καὶ οὐχὶ ἐξ ἐπισταμένης τῶν πραγμάτων ἐρεύνης καταφέρομαι κατὰ τοῦ ἔτους τούτου· δυνατὸν νὰ μοὶ εἴπῃς, ὅτι πρὸς τούτοις τὸ 1881 παρέσχε καὶ τινα δείγματα εὐνοίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ναί! ἔχεις δίκαιον, ἀλλὰ τὰ δείγματα ταῦτα τῆς εὐνοίας εἰσὶν ἐλάχιστα καὶ καταπνίγονται ἐν τῇ πληθύνει τῶν πολλῶν ταλαιπωριῶν, αἵτινες πανταχόθεν περιρρέουσι τὴν ἀνθρωπότητα. Συνήθως δὲ ὁ ἄνθρωπος κατατριχόμενος ὑπὸ τοῦ ἀντιξίου τῶν περιστάσεων δὲν χαίρει τοσοῦτον ἢ καὶ ὄλως παραβλέπει τὰς μικρὰς τῆς τύχης φιλοφρονήσεις καὶ προσμεϊδιάματα ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν πολλῶν αὐτοῦ δεινοπαθημάτων.

* *

Δὲν θέλω ἐνταῦθα νὰ ἀνελιξῶ τὰ κατὰ τὸ 1881 ἐπισυμβάντα σπουδαῖα γεγονότα, τὰ πλήθοντα τὴν ἀνθρωπότητα, καθότι τὸ ἔτος τοῦτο ὑπῆρξε κυρίως γόνιμον εἰς πολιτικὰ γεγονότα, ἅτινα ὄλως τοῦ κύκλου ἡμῶν ἐξέρχονται. Ἄλλως τε δὲ ἡ ἀκριβὴς αὐτῶν ἐξιστόρησις μᾶλλον ἠθέλη ἐπιθερμύνει ἢ τέρψει τοὺς ἀναγνώστας.

Τίς ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἀναμιχθῶμεν σήμερον εἰς πράγματα, ὧν πάντοτε ἀπέσχομεν καθ' ὅλην τὴν ἐτησίαν ταύτην περίοδον; Τίς ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα γεγονότα καὶ ἐπιφέρωμεν ἐπ' αὐτῶν κρίσεις, ὧν τὸ ὀρθὸν οὐδὲ ὄλως δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν; καθ' ὅσον μάλιστα βλέπομεν τοῦτο συμβαίνον εἰς τὰς κρίσεις τῶν καὶ ἀπαντᾶ τὸν βίον κατατριψάντων εἰς τὴν πολιτικὴν.

Ἀφίνοντες λοιπὸν κατὰ μέρος τὴν πολιτικὴν καὶ τὰ περίπλοκα αὐτῆς ζητήματα, ὧν τὴν πρὸς λύσιν δυσχέρειαν ὑπὲρ ποτε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδοκίμασαν οἱ εἰς τὸν βωμὸν αὐτῆς ἐπιδαψιλῶς θύοντες, ἃς ἴδωμεν ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ πρόοδος τῆς κοινωνίας ἡμῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἠθικὴν,

* *

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πάντες ἠγνόησαν πλέον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος μόνον διὰ τῆς παιδείας καὶ τῶν γραμμάτων δύναται νὰ εὐδαιμονῇ καὶ εὐημερῇ ἐν τῷ κόσμῳ· τοῦτο, τὸ ἠγνόησαν, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ ζήλου πάντες ὅσον ἐπιτρέπουσιν αἱ δυνάμεις τῶν, ἐπιδιώκουσι τὴν μόρφωσίν των. Ἄλλ' ὅμως ἡ κοινωνία μας δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ κατανοήτῃ διὰ ποίας ὁδοῦ δύναται νὰ φθάσῃ εὐθὺ εἰς τὴν ἀληθῆ μόρφωσιν, διὰ τοῦτο βλέπομεν ἐτι ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει ἡμῶν πολλὰ τὰ παρατρέγῳδα καὶ τραγέλαφα;

Ἐν τούτοις τοῦτο οὐ τοῦ παρόντος. Ἐνταῦθα θέλομεν κυρίως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἠθικὴ, ἡ βάσις αὐτῆ πάσης μορφώσεως, ἀντὶ νὰ ἐξαπλωθῇ καὶ νὰ σχηματίσῃ ρίζας στερεὰς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, φαίνεται πῶς συστελλομένη οἰοεὶ διδύματα χώρων εἰς τὴν διαφθοράν. Ἡ ἠθικὴ, λέγομεν, δὲν παρέσχε ἡμῖν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δείγματα προόδου. Τὸ πρῶτον μέσον πρὸς εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἠθικὴ, ἀλλὰ ἡ ἠθικὴ ἡ καλῶς ἐννοουμένη, ἡ ἐφεδραζομένη ἐπὶ τῶν ἀληθῶν ἀρχῶν καὶ πορισμάτων τῆς φιλοσοφίας. Ἡ ἡμετέρα ὅμως κοινωνία δὲν εἶναι ἐτι μεμυημένη εἰς τὰς ἀρχὰς ταύτας τῆς φιλοσοφίας. Τοῦτο δὲ ἀποδοτέον εἰς τὸ ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῆς ἠθικῆς ἢ καλῶς δὲν διδάσκονται καὶ ἀναπτύσσονται αὐτῇ ἢ ὄλως ἐλλείπουσιν ἐκ τῶν προγραμμάτων τῶν Σχολῶν ἡμῶν. Ὡστε ἀνάγκη ἀπαραίτητος ἡμῖν καὶ μάλιστα τοῖς περὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἀσχολουμένοις καὶ τοῖς ἀρμοδίοις, ὅπως συντόμως σκεφθῶσι καὶ ἐνεργήσωσι περὶ τῆς ἠθικοποιήσεως τῆς κοινωνίας. Πολλοὶ ἐκ τῶν περὶ τὰ κοινωνικὰ ἀσχολουμένων προτείνουσιν ἀρκούντως σωτήρια μέτρα πρὸς βελτιώσιν τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγμάτων. Ἀπαιτεῖται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν. Οἱ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς κοινωνίας λοιπὸν μεριμνῶντες καὶ ἐνεργοῦντες ἃς φροντίσῃσι περὶ τῆς μορφώσεως τῆς κοινωνίας συμφώνως πρὸς τὰς σωτηρίουσας ταύτας ἀρχὰς τῶν σπουδαίων καὶ μεγάλων τοῦ κόσμου ἠθικολόγων.

Τῆς ἠθικῆς ἐδραιουμένης καὶ ἐρριζουμένης ἐν ταῖς καρδίαις τῆς κοινωνίας, θὰ παύσωμεν τοῦ λοιποῦ νὰ ἀκούωμεν τὰς τρομερὰς ἐκείνας σκη-

νὰς, αἵτινες κατασπαράσσουσι τὰς καρδίας ἡμῶν.

Γεγονότα σπαραξικάρδια, ἄμεσα προϊόντα τῆς κακῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν στρεβλῶν διδαγμάτων, γώραν λαθόντα καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, προσέρχονται οἰοεὶ μάρτυρες πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν λόγων μας!

Γεγονότα, λέγομεν, ἰδιόζοντα μᾶλλον τοῖς κυσί καὶ τοῖς ἀγρίοις ἐνισχύουσιν ἐν ἡμῖν τὴν ιδέαν τοῦ ὅτι ἡ κοινωνία μας δὲν εἰσῆλθεν εἰσέτι εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ, τῆς ἠθικῆς, ἐννοοῦμεν, ἐφ' ἧς πᾶσα πρόοδος, πᾶσα εὐδαιμονία, πᾶσα δόξα ἐφεδράζεται.

Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τοιαῦτα γεγονότα πρὸς περισσοτέραν ὑποστήριξιν; εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀφηγηθῶμεν ἐνταῦθα γεγονότα ἅτινα τὸ ἐρύθημα προξενούσι παντὸς ἕχοντος συναίσθησιν τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου ἐν τῇ φύσει; Εἶναι ἀνάγκη τέλος νὰ φέρωμεν ἐνταῦθα γεγονότα, ἅτινα καθ' ἑκάστην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν λαμβάνουσι χώραν πρὸς μῶμον καὶ στιγματισμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπέναντι τῆς φύσεως;

Λέγοντες ἠθικὴν δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ἐπιμυθιωμένην ἐκείνην διαφθοράν, ἣτις παρουσιάζεται ἡμῖν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἠθικῆς. Τὴν διαφθοράν, ἣτις ὑπὸ τύπους τινὰς ὀρισμένους ἐθιμοταξίς παρουσιαζομένη τυφλοῖ τὰ ὅμματα ἡμῶν.

Δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ἠθικὴν ἐκείνην, ἣτις εἰσχωρήσασα ἤδη εἰς πολλὰ στρώματα τῆς κοινωνίας ὑποσκάπτει τὰ γὰθὰ τῆς τρυφερᾶς νεότητος ἧθι καὶ διαφθείρει αὐτά.

Ἡ ἠθικὴ ἦν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς ἐστὶν ἡ διαπαιδαγωγῆσις τῆς κοινωνίας ἐν τῇ ιδέᾳ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς. Ἡ κοινωνία ἐντροφῶσα καὶ τρεφομένη διὰ τῶν ἀρχῶν τούτων, ἐφ' ὧν ἐπεριεῖδεται πᾶσα φιλοσοφία, δύναται νὰ ὀνομασθῇ κοινωνία μεμορφωμένη, ὑγιὴς κοινωνία, ἣς ἕκαστος μέλος γινώσκει τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν πρὸς τὴν ὑψηλὴν ιδέαν τοῦ ἀνθρώπου! . . . . .

Εἶναι ἀληθὲς, ἀναγνώστα, ὅτι αἱ σκέψεις αὐταὶ δὲν ἦσαν τοῦ παρόντος, καὶ ὅτι εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν ἡδυνάμην νὰ ρίψω

ταύτας ἐνώπιόν σου ἢ σήμερον.

Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ αἱ σκέψεις αὐταὶ μετέλαβον τὴν στιγμὴν κυρίως ταύτην, καθ' ἣν ἐπεχείρησα νὰ σοὶ ἐκθέσω ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ ἐκπνέοντος 1881, νομίζω, ἀναγνώστα, ὅτι θὰ γίνω συγγνωστὸς ἂν τυγὼν ἀκσίρως ἐμακρογόρησα.

* *

Ἀφοῦ ἀρκούντως σὲ ἐπονοκεφάλησα, ἀναγνώστα, περὶ ἠθικῆς καὶ ἠθικοποιήσεως τῆς κοινωνίας, θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς ἄρα γε νὰ σοὶ ἀνεγείρω ἐνταῦθα καὶ τὸν πέπλον ἐτέρων δυσἀρέστων ἴσως ἀναμνήσεων, ἃς τὸ πρὸ σοῦ πλήρες καμπανίτου ποτήριον σοὶ κάμνει ἴσως νὰ λησμονήσῃς ἐπὶ στιγμὴν;

Εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμω ἐνταῦθα λόγον καὶ περὶ τῶν οικονομικῶν περιπετειῶν τῆς ἀγορᾶς μας, περιπετειῶν αἵτινες πάντας ἀνεξικρέτως ἐπληξάν καιρῶς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο;

Τὸ τοιοῦτον ἦελεν εἶσθαι ὄλως περιττόν· διότι δὲν θὰ ἦτο καλὸν ἐν μέσῳ τῶν τέρψεών σου, ἐν μέσῳ τῶν νέων ἐλπίδων, ἃς σοὶ προσκομίζει ἡ ἔλευσις τοῦ νέου ἔτους, ἐν μέσῳ τῶν ἠδαιῶν ἧχων τοῦ κλειδοκουμβάλου καὶ τῆς μουσικῆς, ἐν μέσῳ τῶν προσκρούσεων τῶν ποτηρίων τοῦ οἴνου καὶ τῶν εὐχῶν τῶν πάντων, ἐγὼ μετὰ τὴν ἀπαίσιον καὶ μελαγχολικὴν φωνὴν τῆς γλαυκῆς νὰ ψάλλω ἐνώπιόν σου ἄσματα λύπης καὶ στεναγμῶν, ἄσματα διαταράσσοντα τὴν χαρὰν καὶ τὰς ἐλπίδας σου! . . . .

Ναί! τὰς ἐλπίδας σου! . . . .

Ὁ ἄνθρωπος πάντοτε ἐλπίζει· ἐπλάσθη διὰ νὰ ἐλπίζῃ· ὅσας καὶ ἂν ὑποστῇ ταλαιπωρίας, πάντοτε ἐλπίζει! — Τί παράδοξον πράγματι ἂν εἶναι ὁ ἄνθρωπος! . . .

Δὲν ἐννοεῖ οὐδέποτε νὰ ρίψῃ τὸ βλέμμα τοῦ πρὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἀνιγομένου βαράθρου, τῆς ἀβύσσου, ἣτις κεχρηνοῦα ἀναμένει νὰ καταβρογχιθῆσῃ πάντα τὰ σχέδιά του. Δὲν ἐννοεῖ οὐδέποτε νὰ σκεφθῇ, ὅτι τὰ πάντα εἰσὶ μὴδὲν, ματαιότης! . . . κόνις! . . .

Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαγγελόμενοι τοὺς ἀπαισιόδοξους καὶ αὐτοὶ τρέφονται μετὰ ἐλπίδας.

Ἄλλ' ὅμως καὶ πρέπει νὰ ἐλπίζῃ πάντοτε ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐλπίς εἶναι ἀπάτη,

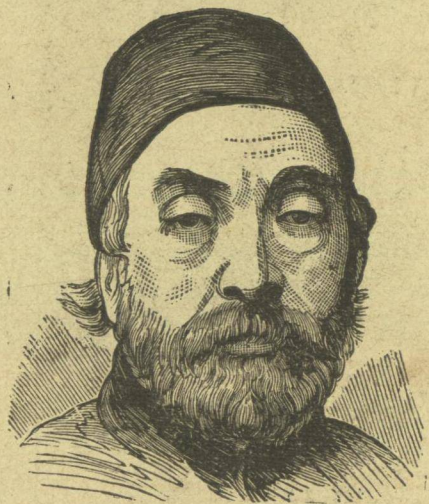

σκιά, . . . οὐδέν . . . ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος ὅστις χάσει πᾶσαν ἐλπίδα χάνει καὶ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου . . . Τότε δὲ ἀντὶ ἀνθρώπων, ἔχομεν ληστὴν, κακοῦργον, δολοφόνον, αὐτόχειρά! Τοιοῦτος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἄνευ ἐλπίδος!

* *

Ἐν τούτοις πάντοτε θέλω νὰ παρεκτρέπωμεν ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ ἀρθριδίῳ, ὅπερ σοὶ γράφω, ἀναγνώστα, περὶ τοῦ 1884!

Ἡ ὑπὸ πολλῶν βαρυθύμων αἰσθημάτων καὶ συγκινήσεων, ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ μαύρου, ἃς μοι ἐ-

Η Α. Υ. Ο ΣΑΦΕΤ ΠΑΣΣΑΣ

πιτραπῆ νὰ εἶπω, μέλλοντος τοῦ ἀνθρώπου, ἐξεταζομένου ὑπὸ τὴν ἀποκεκαλυμμένην καὶ ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ὄψιν, τεταραγμένη καρδία μου κατακαλύπτουσα πᾶσαν ἰδέαν ἐν ἐμοὶ—καθότι γνωρίζεις ἀναγνώστα, ὅτι πλειστάκις ἡ καρδία ἐπηρεάζει τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὰς σκέψεις αὐτοῦ—κατακαλύπτουσα πᾶσαν ἰδέαν μου καθίστησι τὸν ἐγκέφαλόν μου στεῖρον, ὅστις παρασύρεται ὑπὸ τῶν συγκινήσεων τῆς καρδίας καὶ ἀδυνατεῖ ἐν τῇ ἐκτροπῇ αὐτοῦ νὰ σοὶ ἐκθέσῃ ὑψηλὰς ἰδέας, διεγείρων ἐν σοὶ αἰσθήματα οὐχὶ εὐάρεστα.

Ὅθεν διὰ νὰ ἀποφύγω, ἀναγνώστα, τοῦ νὰ σοὶ προξενῶ δυσάρεσκαιαν μᾶλλον ἢ τέρψιν ἐν ταῖς ὀλίγαις ταύταις γραμματαῖς, καταπαύω, χωρὶς οὐ-

δὲν νὰ σοὶ εἶπω ἐπὶ τέλους, καταπαύω, λέγω, κρούων μετὰ σοῦ τὸ πλήρες οἴνου ποτήριόν μου, ἀποκόπτων δὲ καὶ τὴν πρώτην μου βοῦκα τῆς ἀγιοβασιλιόπητας, ἵνα φυλάξω αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν μου ὅπως ἡ μήτρα καθ' ὕπνον μοὶ ἀποκαλύψῃ τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ προπαρασκευὰς τῆς!!!

Ἀφίνων δὲ καὶ σὲ, ἀναγνώστα, ὅπως ἀπολαύσης πάσας τὰς τέρψεις καὶ τὴν χαρὰν, ἣν σοὶ παρέχει ἡ πρώτη τοῦ ἔτους σοὶ ἀποχαιρετῶ, παραδίδων, ἐν τούτοις, τὸν λόγον εἰς τὴν Μοῦσαν ὅπως ψάλλῃ τὰς νέας εὐτυχίας τῶν ἐλπίδων, ἃς δίδω σοὶ τὸ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ!

Ο ΒΕΚΕΡ ΠΑΣΣΑΣ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 1882.

Μὲ χαρᾶς καὶ μὲ τραγούδια
σ' ἀντικρύζομεν κ' ἐφέτος
καλῶς ἤλθες Νέον Ἔτος!

Καλῶς ἤλθες, καλῶς ἤλθες
νὰ σφραγίσῃς τ' ἄλλο πάλι
μέσ' τοῦ γέρου μας Αἰῶνος
τῇ τρισένδοξῃ ἀγκάλῃ.

Νέον Ἔτος! μὲ συμπάθειαν
μᾶς λαλεῖ νὰ σ' ἀγαποῦμεν.
Τί καλὸς ποῦ εἶσαι πάντα!

ὅτε θάλῃς σὲ θωροῦμεν
μὲ μειδιᾶμα ἔς τὰ χεῖλια,
μ' ὀλογέμισται τὰ χέρια,
μ' ὀλογέμισταις ποδαῖς . . .

Ἐν τὴν γλυκεῖᾳ αὐτῇ μορφῇ σου
τρελολάμπουνε τ' ἀστέρια
μὲ ἀχτιδαῖς φλογεραῖς . . .
καὶ τὰ σήμαντρα σημαίνουν

Κε' ἀναγγέλλουνε ἔς τοὺς κόσμους
καὶ εἰς ὅλα τὰ αἰθέρα
τὸ νεογέννητο ἐκεῖνο μὲ παλμούς
ποῦ τὸ προσμένουν . . .

Τότσι χωρικῶν Βουλγάρων.

Καλῶς ἤλθες! καλῶς ἤλθες!
Οἱ λαοὶ σὲ χαιρετοῦνε
Καὶ ἔς τὴ φιλτατῇ μορφῇ σου
μαζῇ ὅλοι τραγουδοῦνε!
Ἐδῶ βλέπω μαζεμμένα
μῦρξ ὄντα φτυχιτμένκ.
Ἐκεῖ γύρω ἔς τὲς ἐστῖες

οἰκογένειες ἀντικρύζω
τὴ χαρὰ ἔς τὸ μέτωπό τους
ἀπερίγραπτη θωρῶ.
Γιὰ σὲ μόνον χαίρουν τόσο
χαρὰ ἄλλη δὲν γνωρίζω . . .
Καλῶς ἤλθες! καλῶς ἤλθες!
Νέον Ἔτος μας φαιδρὸ!

Τὰ παιδιὰ εὐτυχισμένα
 Μέσ' τὰ χίλια του τραγούδια
 τραγουδοῦνε πάντα σένα
 με κατάρχουσα ψηφία
 μ' εὐχαρίστησι διαβάζου
 τ' ὄνομά σου 'ς τὰ βιβλία.
 Καλῶς ἤλθες! καλῶς ἤλθες!
 Νέον Ἔτος ποῦ γνωρίζεις
 τῆς ψυχῆς μας τὴ πικράδα
 νὰ τὴ τρέπης σὲ γλυκάδα
 Χαμογέλιο μ' εὐτυχία
 ὅπου ξεύρεις νὰ χαρίζης!...

Κι' ἀπ' τὸν λάτρη σου ἐμένα
 δέξου τοῦτο τὸ στεφάνι
 ἀφοῦ ἄλλο τι δὲν ἔχω
 νὰ σοῦ δώσω πρὸ καλό.
 Ὅμως πρόσεχέ το, Ἔτος,
 μήπως τύχη καὶ μαράνη
 γιατί τότε θά μου τρέψης
 τὸν ὀρίζοντα θολό...
 Καὶ προσεύχομαι σιμά σου
 γιὰ ἐκείνους ποῦ θ' ἀντίσης
 τὴ σκληρὴ τους δυστυχία
 σ' εὐτυχία νὰ γυρίσης...
 Μὲ χαραῖς καὶ μὲ τραγούδια
 σ' ἀντικρύζομεν κ' ἐφέτος.
 Καθῶς ἤλθες νὰ περάσης,
 ὦ γλυκύ μας Νέον Ἔτος!

Η ΝΕΟΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΥΠΑΤΙΑ

Τὰ ρεῖθρα τοῦ ἀμφιλαροῦς Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἄτινα διεγύθησαν ἀπλέτως καὶ ἀφειδῶς διὰ τῆς κυριαρχίας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καθ' ἑ-
 πασαν τὴν Ἀνατολήν, ἰδίᾳ ἐκαρποφόρησαν διὰ
 τῶν διαδόχων τοῦ μεγαλεπήθλου Μακεδόνα
 μονάρχου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἧτις κατέστη κατὰ
 τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας τὸ κέντρον
 παντὸς θρησκευματος καὶ πάσης μαθητικῆς. Καὶ
 ὄντως, πάντες διατόρως κηρύττομεν, ὅτι αἱ Ἀ-
 θῆναι μὲν ἦσαν ἡ μήτηρ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ,
 ἡ δὲ Ἀλεξανδρεία ἡ ἐπιμελής αὐτοῦ τροφὸς καὶ ἡ
 ἱερά παρακαταθήκη· αἱ Ἀθῆναι ἐχρησίμευσαν ὡς
 ἡ δὰς, ἡ δὲ Ἀλεξανδρεία ὡς δαδούχος αὐτῆς εἰς
 τὰ ἔθνη. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύ-
 την ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας ὑπάρχουσι

καὶ τὰ διάφορα πολυθεϊτικὰ συστήματα τῶν
 λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὑπάρχει ὁ Ἰουδαϊσμός, ὑ-
 πάρχει ὁ Χριστιανισμός. Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν θρη-
 σκειῶν τούτων, περὶ τὰ τέλη τῆς β'. μ. Χ. ἑκα-
 τονταετηρίδος ἀναφαίνεται ἡ λεγομένη « Ἀλε-
 ξανδρινὴ Σχολή » (ὡς ἀνεπτυχθεῖσα ἰδίως ἐν
 Ἀλεξανδρείᾳ) ἡ μὴ ὑποκύψασα εἰς τὸν Χριστιαν-
 ισμὸν, ἀλλ' ὑποστᾶτα τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ. Ἦδη
 ἀναφαίνονται ἄνδρες διαπρεπεῖς Ἀλεξανδρινοὶ
 Φιλόσοφοι λεγόμενοι, ὧν οἱ μὲν εἰσὶν λείψανα
 τῆς Πλατωνικῆς Φιλοσοφίας, οἱ δὲ τῆς Ἀριστο-
 τελικῆς, ἕτεροι τῆς Στωϊκῆς, ἄλλοι τῆς ἐπικου-
 ρείου καὶ ἄλλοι τοῦ Σκεπτικισμοῦ. Ἡ Ἀλεξανδρι-
 νὴ Σχολή, ἧτις εἶναι τὸ τελευταῖον ἀπαύγασμα
 τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, καὶ ἧς ἰδρυ-
 τῆς θεωρεῖται Ἀμῶννιος ὁ Σακκάς ἢ Σακκοφόρος,
 καλεῖται καὶ *Νεοπλατωνικὴ*. Ὁ διασκεπτικὸς φι-
 λοσοφικὸς νοῦς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δὲν ἦτο,
 ὡς προηγουμένως γόνιμος καὶ καρποφόρος, ἀλλὰ
 στεῖρος καὶ ἄγονος κατέστη, καὶ ὡς τοιοῦτος, δὲν
 ἠδύνατο ἵνα ὑψωθῆ εἰς τὰς ἀρχαίας ὑψηλὰς ἀρ-
 χὰς, διὸ ἐστράφη πρὸς τὴν Φιλοσοφίαν τοῦ Πλά-
 τῶνος καὶ ἠρύσθη ἐξ αὐτῆς ἐκείνας τὰς ἰδέας ἃς
 ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ. Ἡ σχολὴ αὕτη ἐζήτησε νὰ
 συμβιβάσῃ τὴν θρησκείαν τοῦ Πολυθεϊσμοῦ μετὰ
 τῆς Πλατωνικῆς Φιλοσοφίας καὶ νὰ πολεμήσῃ
 σφοδρῶς τὸν Χριστιανισμὸν. Ἐντεῦθεν ἡ μεταξὺ
 τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐθνικῶν καὶ Χριστιανῶν πάλη,
 ἐντεῦθεν αἱ μεταξὺ Ἑθνικῶν καὶ Χριστιανῶν ὤ-
 μοι καὶ ἀπάνθρωποι πράξεις, ἐντεῦθεν σκηναὶ φα-
 νατισμοῦ ἀποτρόπαιοι, ἐντεῦθεν θυσίαι καὶ φόνοι
 ἀνάξει τῆς ἠθικῆς πάλης. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἀλε-
 ξανδρεία παρίστα θέαμα, ὅτε μὲν ἀπηνεστᾶτων
 διωγμῶν τῶν χριστιανῶν, ὅτε δὲ τρομερὰς ἀν-
 τεκδικήσεις τούτων, ἐν αἷς ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ
 ἀνθρωπότης πενθοῦσι τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τῆς
 περιδόξου φιλοσόφου Ὑπατίας, ἧς τὸν βίον καὶ
 τὸ δόγμα τῶν Νεοπλατωνικῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ
 πραγματεία πρόκειται διὰ βραχέων νὰ εἰκονίσω-
 μεν.

Δόγμα τῶν Νεοπλατωνικῶν. Ἡ Νεοπλατω-
 νικὴ φιλοσοφία ἀντικείμενον ἔχει τὸν Θεὸν καὶ
 ἐν αὐτῷ ζητεῖ τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς ἐκστάσεως·
 δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ ἐξίσταται ἤτοι ἐξέρχεται ἐαυ-

τῆς καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ Θεῷ ἐν ᾧ ἐνορᾷ τὴν
 ἀλήθειαν, καὶ δι' ἧς γινώσκει πάντα τὰ ἐν τῷ
 κόσμῳ. Ἡ φιλοσοφία αὕτη ἐπέσθευεν ὅτι ὁ Θεὸς
 εἶναι ἐνότῃς ἄνευ πολλαπλότητος· ὥστε κατὰ τοὺς
 φιλοσόφους τῆς σχολῆς ταύτης ὁ Θεὸς οὐκ ἔστι
 Νοῦς, διότι ὁ νοῦς ἐν τῇ ἐνότῃ περιέχει καὶ
 τὴν πολλαπλότητα. Κατ' αὐτοὺς πλάσις καὶ
 δημιουργία οὐχ ὑπάρχει, ἀλλ' ὅτι οὗτος εἶ-
 ναι ἀπόρροια τοῦ Θεοῦ, ἐξάπλωσις αὐτοῦ· ἄ-
 πας ὁ κόσμος δὲν ἀπέρρευσε ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ βαθυ-
 δὸν καὶ κατὰ προόδους, καὶ τὰ ὄντα ἐκεῖνα ἄ-
 τινα τὸ πρῶτον ἀπέρρευσε εἶναι τὰ τελειότερα.
 Καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ λέγουσιν εἶναι μοῖρα τοῦ
 Θεοῦ, καὶ ἔχει θεϊκὴν τινα τελειότητα πρέπει δὲ
 νὰ ζῆ οὕτως ἐν τῷ κόσμῳ ὥστε νὰ φανῆ ἀξία
 τοῦ μεγαλείου αὐτῆς· διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν προο-
 ρισμὸν αὐτῆς, πρέπει νὰ κατεργάζεται τὴν ἀρε-
 τὴν, δι' ἧς καὶ μόνῃς δύναται ἡ ψυχὴ, νὰ κατα-
 στῆ εὐδαίμων· τὸ ὀριστικὸν τέρμα εἰς τὸ ὅποιον
 θὰ φθάσῃ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ ὅποιον συνίστησι τὴν
 εὐδαιμονίαν αὐτῆς εἶναι νὰ συζήσῃ καὶ συνταυ-
 τισθῆ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἡ ψυχὴ κατ' αὐτοὺς
 ἀποβάλλει τὴν προσωπικότητα καὶ ἀτομικότητα
 αὐτῆς ὡς συνταυτιζομένης μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ περιώνυμος αὕτη Νεοπλατωνικὴ Φιλό-
 σοφος Ὑπατία τὴν πάροδον τοῦ βίου αὐτῆς ἔ-
 σχεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου τῷ 370 μ. Χ.
 Ἦν θυγάτηρ πατρὸς εὐδοκίμως θεραπεύοντος τὰς
 Μούσας τοῦ περιφήμου φιλοσόφου, ἀστρονόμου
 καὶ μαθηματικοῦ Θεωνος, παρ' οὗ ἐδιδάχθη τὴν
 φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, τὴν
 ἀστρονομίαν καὶ τὰ Μαθηματικά. Ἡ διάσημος
 αὕτη γυνὴ ἐξ οἰκείου προορισμοῦ ἀκατασχέτως
 οἰστροληταυμένη, οὐκ ἀνεπαύετο ἐντὸς τῆς γενε-
 θλίου κοιτίδος, ἀλλ' ὡς ἔλαφος διψῶσα πρὸς εὐ-
 ρεσιν τοῦ ζῶντος καὶ ἀλλομένου ὕδατος, ἀπο-
 δημεῖ εἰς Ἀθήνας ὡς ποτε ἡ Ἰὼ εἰς Αἴγυπτον,
 παρὰ τοῖς σοφοῖς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, δια-
 σήμου ἔτι οὔσης διὰ τὰς σχολὰς καὶ τοὺς διδα-
 σκάλους αὐτῆς. Ἐπανελθούσα εἰς Ἀλεξανδρείαν,
 τῇ προσκλήσει τῶν συμπολιτῶν τῆς, τὸ 21^{ον} ἔ-
 τος τῆς ἡλικίας ἄγουσα, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν δι-
 δασκαλίαν τῆς Νεοπλατωνικῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ
 Μουσεῖῳ, ὅπερ ἦν ἀληθὴς Ἀκαδημία σοφῶν, καλ-
 λιτεχνῶν καὶ φιλοσόφων, κατεγοήτευσε πάντας

τοὺς συγχρόνους φιλοσόφους καὶ λοιποὺς διδα-
 σκάλους τῆς Ἀλεξανδρείας ἕνεκα τῶν νέων γυνώ-
 σεων, ἃς προσεκτέησεν ἐν τῇ κλεινῇ τῆς Παλ-
 λάδος πόλει, τῆς μεθοδικότητος τῶν δογμάτων
 αὐτῆς καὶ τῆς ἀπαρμιλλοῦ στωμυλίας αὐτῆς
 διὸ Χριστιανοὶ καὶ εἰδωλόατροι, Ἑλληγες καὶ
 βάρβαροι σημηθὸν συνέρρεον ὅπως ἀκροασθῶσιν
 αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν θερμότερων αὐτῆς ἀκροατῶν
 καὶ θαυμαστῶν ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐκ Πτολεμαίδος τῆς
 Κυρηναϊκῆς Πενταπόλεως Συνέσιος, ὅστις καὶ Ἐ-
 πίσκοπος γενόμενος ἀκολούθως Κυρήνης, οὐκ ἐ-
 παύσατο ὀμιλῶν μετ' αὐτῆς δι' ἐπιστολῶν καὶ
 ἀποκαλῶν αὐτὴν διδάσκαλον μητέρα καὶ ἀδελφὴν.

Ἡ διάσημος Ὑπατία προῶρως ὑπετάχθη εἰς
 τοὺς νόμους τοῦ Ὑμεναίου καὶ συνεζεύχθη μετὰ
 τοῦ διαπρεποῦς φιλοσόφου τῆς ἐποχῆς τῆς Ἰσι-
 δώρου, ζῶσα τὸ πλεῖστον τοῦ βίου μακρὰν αὐ-
 τοῦ, κεχωρισμένη μὲν κατὰ τὸ σῶμα (κατὰ τὴν
 ἐποχὴν ταύτην ἦν σύνηθες τοῦτο καὶ μάλιστα
 εἰς τὰς ἀνωτέρας σφαίρας) συνγνωμένη δὲ ἦτο
 κατὰ τὰ αἰσθήματα, τὴν περιουσίαν, τὴν τύχην
 κ.τ.λ. μετ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐπόθει ἵνα ὁ βίος
 αὐτῆς ἦ ὑπέρτερος τῆς ὕλης κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως
 ἐφικτὸν, διήρχετο τὸ πλεῖστον τοῦ βίου αὐτῆς
 θρηύουσα, καὶ μόνως τέρψεις καὶ ἡδονὰς θεω-
 ρούσα τὰς ἀμέσως τὸ πνεῦμα τερπούσας. Ἡ Μου-
 σικὴ ἐθεωρεῖτο παρ' αὐτῆς ὡς μία τῶν εὐγενε-
 στέρων τέρψεων καὶ διὰ ταύτης ἐπράυνε τὸν πε-
 रिπαθέστατον ἔρωτα ἐνός τῶν ἀκροατῶν τῆς, ὃν
 οὗτος ἠθάνθη πρὸς αὐτὴν ἕνεκα τῆς ἀπεριγρά-
 πτου ὠραιότητός τῆς καὶ σεμνότητος.

Ὑπερμέτρως ἡγάπα, ἐτίμα, ἐσέβετο καὶ ἐθαύ-
 μαζε τὴν περιδοξὸν φιλόσοφον καὶ ὁ τῆς Ἀλε-
 ξανδρείας διοικητῆς Ὁρέστης, ὅστις καίτοι Χρι-
 στιανὸς, ἐκ σεβασμοῦ ὁμῶς πρὸς αὐτὴν ἐπροστά-
 τευσε περιφρονήσας τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑθνι-
 κοὺς καὶ Ἰουδαίους καὶ κατεδίωξε τοὺς Χριστιαν-
 οὺς. Ἐντεῦθεν ἀνεψύη ἡ τρομερὰ ἐκείνη διχο-
 στασία μεταξὺ τοῦ Ὁρέστου καὶ τοῦ τότε Πα-
 τριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίλλου. Πρὸς ὑποστή-
 ρixin τοῦ Πατριάρχου κατῆλθον ἐκ τοῦ μοναστη-
 ρίου τῆς Νιτρίας πεντακόσιοι μοναχοί, οἵτινες
 ἐβίασαν, τῇ προτροπῇ τοῦ Πατριάρχου, τὸ διοι-
 κητήριον, ἀπηνῶς ὑβρίσαν τὸν Ὁρέστην, εἰς μάλ-
 ιστα Ἀμμώνιος τοῦνομα καὶ ἐπλήγωσεν αὐτὸν

κατὰ τὸ μέτωπον. Ὁ Ἐθνικός ὁμως λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας ἀθρόως προσέδραμε πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ διοικητοῦ, συνέλαβε τὸν Ἀμμώνιον, ἐδίκασε, κατέκρινεν εἰς θάνατον καὶ τὸν ἐθανάτωσεν. Ἄλλ' ὁ Πατριάρχης Κύριλλος ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ μοναχοῦ Ἀμμωνίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπήγγειλε σπουδαιότατον ἐπιτάφιον λόγον, ἐν ᾧ ἐξύμνει τὰς ἀρετὰς καὶ τὸν ζῆλον τοῦ γενναίου ἀληθοῦ τῆς πίστεως καὶ μάρτυρος. Τοῦτο διαπυθανόμενος ὁ Ὁσέτης μεγάλως ὠργίσθη, καὶ τὰς περὶ συνδιαλλαγῆς μετὰ τοῦ Πατριάρχου προτάσεις ἀπέρριψε.

Πρὸς πλείονα ἐπίτασιν τῶν κακῶν τούτων μετὰ τινὰ χρόνον Ἰουδαῖοι τινὲς ἐφόνευσαν Χριστιανὸν τινὰ Ἰέρακα καλούμενον καὶ γραμματοδιδάσκαλον τὸ ἐπάγγελμα, ἐχθρὸν δὲ τῆς Ὑπατίας. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπωφεληθέντες ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης διέδωκαν ὅτι ὁ φόνος διεπράχθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὁρέστου καὶ τῆς Ὑπατίας· τῇ προτροπῇ δὲ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου, εἰς ἀναγνώστης Πέτρος διήγειρεν φαντακίους τινὰς ἐκ τοῦ ὄχλου κατὰ τῆς φιλοσόφου, παριστῶν αὐτὴν ὡς σύμβουλον τοῦ διοικητοῦ, ὡς τὸ μόνον πρόσκομμα πρὸς τὴν συνδιαλλαγὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ τέλος ὡς ἔρεισμα τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ὡς διδάσκουσα κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Οἱ στασιασταὶ παραυτίκα ἔγνωσαν τὸν θάνατον τῆς σοφῆς ταύτης γυναικὸς· καὶ ὄντως ἡμέραν τινὰ, ἐπανακάμπτουσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐκ τοῦ Μουσειοῦ ἐνθα ἐδίδασκε παρακολουθουμένη ὑπὸ χιλιάδων ἀκρατῶν, οἱ Χριστιανοὶ ἐπιπεσόντες κατ' αὐτῆς τὴν ἀπέκδυσαν πλησίον ναοῦ τινος καὶ τὴν ἐφόνευσαν ἀσπλάγχυνως διὰ κεράμων, ὀστράκων καὶ θραυσμάτων ἀγγείων. Εἶτα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς θηριωδίας αὐτῶν οἱ στασιασταὶ Χριστιανοὶ κατασπαράξαντες τὸ σῶμα τῆς καλλιπαρθένου ταύτης γυναικὸς κατέκαυσαν εἰς τὴν πλατείαν Κινάρων τὰ μέλη αὐτῆς· τὸ ἀνοσιούργημα τοῦτο διεπράξαντο κατὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν τοῦ ἔτους 415. Ἡ διάσημος αὕτη φιλόσοφος πολλὰ σύγγράμματα συνέγραψεν ὧν οὐδὲν μέχρις ἡμῶν διεσώθη. Ἡ δόξα τῆς περιωνύμου ταύτης γυναικὸς παρέμεινε πολὺν καιρὸν ἀκαίᾳ καὶ μετὰ θάνατον, καὶ ὅσῳκις ἤθελον ἐγκωμιάσει γυναικίκα ἐπὶ εὐφυΐα, γνώσει καὶ ἀρετῇ διαπρέπουσαν, ἀλλ' ἡ Ὑπατία εἶναι ἔλεγον. Ναί, πολλὰ γυναικίκα τῆς Ἑλλάδος τὴν φιλοσοφίαν ἐπιτυχῶς ἐκαλλιέργησαν, οὐδεμία δὲ ἐξισώθη πρὸς τὴν περιωνύμην φιλόσοφον Ὑπατίαν. Ἀλλὰ εἶδομεν ἀνωτέρω ὅπως ὑπῆρξε τὸ τέλος αὐτῆς! Τοιοῦτον τὸ τέλος τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν καὶ μεγάλων γυναι-

κῶν ἐκάστης ἐποχῆς· ἴδου τὸ τέλος τῶν μεγαλοφυεστάτων ἐκάστου ἔθνους· ἴναί, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἀνὴρ ἢ γυνὴ μεγαλεπήβολος καὶ μεγαλοφυὴς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ νὰ μὴ ἀποκτήσῃ τοὺς δυνατοὺς ἐχθροὺς· διότι, φρονῶ, ὅτι πάντοτε ἡ μεγαλοφυΐα παρακολουθεῖται ὑπὸ τοῦ φθόνου, ὡς τὸ φῶς ὑπὸ τῆς σκιάς. Καὶ ἡ μάλλον εὐαίσθητος καρδιά δὲν ἀνέχεται ἵνα ἀκούῃ τὸν ἔπαινον τοῦ εἰλικρινεστάτου αὐτῆς φίλου. Ὁ εἰς ἐνδοξὰ ἄτομα προσαπτόμενος φθόνος οὐδέποτε ἀποθνήσκει ἐνόσφ ταῦτα ζῶσιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ θριαμβεύουσι παρὰ πάντων τιμώμενα καὶ σεβόμενα καὶ μετ' ἐγκωμίων καὶ εὐφημιῶν κατ' ἐκάστην γεναιόμην.

Τέλος ὁμολογήσωμεν εὐσεινηδῆτως ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ὅτι ἡ καλλιπαρθένος φιλόσοφος Ὑπατία, ὑπῆρξε μία ἐξ ἐκείνων τῶν γυναικῶν τῶν μάλιστα τιμησατῶν οὐ μόνον τὸ γένος τῶν γυναικῶν κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους, ἀλλ' ἄπασαν τὴν ἀνθρωπότητα· διὸ κατὰ καθῆκον πενθεῖ αὐτὴν καὶ ἡ ἀνθρωπότης καὶ ἡ δέσποινα τῶν ἐπιστημῶν.

E. Θ.

Εἶρκη

ΕΠΙ Τῆ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΙΛΟΥΣ ΜΟΙ ΦΙΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Α. ΚΑΡΑΒΑ.

Ποία Μοῖρα χαιρέκακος ὡς ἐριννὺς φεῦ! ἄλλη, τῆς ζηλωτῆς σου θέσεως φθονήσασα τὰ κάλη, βλέμμα ἠτένησεν ὅξυ βάσκανον καὶ ὀργίλον, κ' ἔτρωσε σὲ τὴν ἀγαθὴν καὶ προσφιλή μου φίλον! Ἄλλ' εἶνε τοῦτο ἄρ' ἄγε Μοίρας ζηλοτυπία, ἢ ἄλλο τι ἐγένετο τοῦ πάθους σου αἰτία; Ὅχι· δὲν εἶνε φθονεῶς Μοίρας ζηλοτυπία, ἀλλ' ἄλλο τι ἐγένετο τοῦ πάθους σου αἰτία. Οἱ δὲ ἐπισκερθέντες σε κλεινοὶ Ἀσκληπιάδα ἐν μιᾷ γνώμῃ ἄπαντες ἐξέφρασαν τοιαῦδε· Αἰ τῆς πατρίδος συμφορᾶ καὶ φίλων δυστυχίας, ἠλίψασαι τὴν καρδίαν σου ἐγένοντο αἰτίαι, ὑπὸ τῆς συγκινήσεως στόνους βαθεῖς ν' ἀφίσσης, καὶ δάκρυα πικρότατα βαρυαλγῶν νὰ χύσης. Ἄπερ ἐν τοῖς βλεφάροις σου φλόγωσιν προκαλοῦσι καὶ αὐτὸ μὴ γένοιτο», Θεέ, νὰ βλάψουν ἀπειλοῦσι τῶν ζωηρῶν σου ὀφθαλμῶν ὄρασιν τὴν γλυκεῖαν καὶ προξενήτωσιν εἰς σὲ ἄρατον δυστυχίαν. Ἄλλ', ὦ Θεέ, ὅστις συχνὰ θαύματα διαπράττεις, κ' οὐδέποτε ἐπιθυμῆς βεβαίως νὰ ταράττῃς τὴν εὐτυχίαν τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων, Σὺ, Παντοδύναμε Θεέ, μὲ θαυμαστὸν τὸν τρόπον τοῖς ἀδελφοῖς καὶ τῇ Μητρὶ πέμψον τὴν εὐλογίαν, καὶ δός τῷ Θεοδώρῳ των τὴν ποθητὴν υἰεῖαν.

Δ. ΜΙΚΡΟΓΔΗΣ.

ΠΕΡΙΟΔΙΑΙ ΕΝ ΠΕΡΣΙΑ

(Συνέχ. καὶ τέλος· ἴδε τεύχος ΜΔ' σελ. 1400). τακτητοῦ Κόττα, ἀξιωματικοῦ τοῦ Λουκούλλου, ἄγαλμα, ὅπερ εὐρέθη κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως ἐν τῇ ἀγορᾷ πλήρης χρυσῶν συμβόλων. Παράδοσις τις, ἣν ἀναφέρει καὶ ὁ Ξενοφῶν (Κύρου ἀνάβ. ΣΤ'. β'. 2), ὑπάρχει λέγουσα περὶ τινος ἄντρου, βάθους δύο σταδίων, παρὰ τῇ πόλει εὐρισκομένου, ὅτι διὰ τούτου ὁ Ἡρακλῆς διήλθε καταβάς εἰς τὸν Ἄδην ὅπως ἀναγάγῃ τὸν φυλάττοντα αὐτὸν κύνα Κέρβερον.

Τὸ ἄντρον τοῦτο ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ κ. Βορέ ἐν μέσῳ τῶν πρὸς βορρᾶν κήπων, ἐνθα ὑπάρχουσιν ἐρείπια ὑδραγωγείου καὶ δύο ναῶν, μετατραπέντων εἰς ἐκκλησίας· κεῖται δὲ ἀκριβῶς τοῦτο ἐπὶ τῆς κλιτύος βραχυῶδους λόφου, εἰς οὗ τὴν ὑπώρειαν, ποτάμιον ἐν ᾧ ἐνδαιτύονται χελῶναι· ἐκεῖ ὁ κ. Βορέ εὗρεν ὑπὸ τὸ φύλλωμα τὴν εἴσοδον ὑπογείου ὅπερ σπανίως ἐσυχνάζετο. Περὶ αὐτὴν δὲ ὑπάρχουσι καὶ θερμὰ ὕδατα Ἡράκλεια λουτρὰ καλούμενα, ἅτινα ἀνεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου ἢ ὑπὸ τῆς Ἀθηναῆς χάριν τοῦ κόπου τοῦ Ἡρακλέους.

Ἡ πόλις αὕτη οὖσα εὐλίμενος καὶ μία ἐκ τῶν ἰσχυρῶν καὶ διαστήμων πόλεων τοῦ Πόντου ὡς φαίνεται παρὰ τοῖς ῥηθεῖσι συγγραφεῦσιν, ἐξ οὗ καὶ Ποντοηράκλεια πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων Ἡρακλειῶν, συνέστησε διαφόρους ἀποικίας ἐν αἰ· τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσιν ἡ Χερρόνησος καὶ ἡ Κάλλατις (Στράβ. ΙΒ'. 3. 6). Λέγεται δὲ ὅτι οἱ πρῶτοι ἀποικίσαντες αὐτὴν Ἕλληνες ὑποτάξαντες τοὺς προκατέχοντας τὴν χώραν Μαριανδυνοὺς ἐδικαιοῦντο κατὰ σύμβασιν νὰ πωλῶσιν αὐτοὺς οὐχὶ ὁμως εἰς ὑπερορίαν (Στράβ. ΙΒ'. 3. 4), ἐνῶ κατὰ τὸν Ἀθήναιον (ΣΤ'. 263, δ.) οἱ Μαριανδυνοὶ ὑποταγέντες ὑπὸ τῶν Ἡρακλειῶν ὑπεσχέθησαν αὐτοῖς ὡς φόρον τὴν καλλιέργειαν τῆς χώρας παρέχοντες οὕτω πάντα τὰ δέοντα εἰς αὐτοὺς καὶ προκυρήξαντες συνάμα ὅτι οὐδεμία πρᾶξις θέλει γίνεαι ἐξω τῆς χώρας, ἀλλ' ὅτι θέλουσι μείνει ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ δι' ὃ καὶ ὁ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς ἀποκαλεῖ δωροφόρους τοὺς Μαριανδυνοὺς. Ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου ἀναβάσει (ΣΤ'. δ'. 2) λέγει ὅτι ἐν τοῖς πέριξ τῆς πόλεως ταύτης κατῳκῶν Θραῖκες Βιθυνοὶ οἵτινες προσεφέροντο σκληρῶς εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἔσοι ἢ ἐκ ναυαγίου ἢ ἐξ ἄλλου δυστυχήματος

ἐπιπτον εἰς τὰς χειρὰς των.

Ἡ Ἡράκλεια ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰδίως ἐκυβερνήθη νόμοις· κατόπιν ὁμως ἐνεκα στάσεως ἐπιδιωκούσης νέαν διανομὴν τῶν γαιῶν ἐπικαλεσαμένη τὸν Κλέαρχον, ἕνα τῶν πολιτῶν, ἐτυραννεύθη ὑπ' αὐτοῦ, τῇ βοήθειᾳ τοῦ λαοῦ, οὔτινος τὸν ἀγῶνα ἠσπάσθη. Ὁ Θεόπομπος διηγούμενος περὶ τοῦ νέου τούτου τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Ἡρακλειῶν τυράννου, λέγει ὅτι πολλοὺς βιαίως ἐφόνευσεν καὶ πλείστους ἐδειλητηρίαζε διὰ κωνείου, καλουμένου κισρίου (παρὰ Ῥωμαίους κίτρον), οὔτινος τὴν φιλοτησίαν γνώσαντες πάντες δὲν ἐξήρχοντο τῶν οἰκιῶν των πρὶν φάγωσι πῆγανον, ὅπερ ἦν τὸ ἀντίδοτον τοῦ ῥηθέντος φαρμάκου, τοῦ καὶ ἀκονίτου κληθέντος διὰ τὸ ὅτι ἐφύετο εἰς τινα περὶ τὴν Ἡράκλειαν τόπον Ἀκόναι καλούμενον (Ἀθην. Γ'. 85, β'). Ὁ τύραννος οὗτος ἐπὶ δώδεκα ἔτη ἐκυβέρνησε τὴν πόλιν. Ἡ δὲ ἀρχὴ ἐνησχάθη ὑπὸ τοιοῦτον σύστημα ἐπὶ 60 ἔτη. Μεταξὺ τῶν τυράννων τῆς Ἡρακλείας ὑπάρχει ὁ Διονύσιος, σύζυγος τῆς βασιλίσσης Ἀμάστριδος ἧτις συζευχθεῖσα τὸν Λυσίμαχον παρέσχεν ἀφορμὴν ὅπως οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναμιχθῶσιν εἰς τὰ τῆς ἀρχαίας δημοκρατίας. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἡρακλείας θέλοντες νὰ θέσωσι τέρμα εἰς τὰς ῥαδιοουργίας ταύτας συνεμάχησαν μετὰ τοῦ Μιθριδάτου, βασιλέως τοῦ Πόντου καὶ τῶν δημοκρατιῶν τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Χαλκιδικῆς. Ὅτε δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἐφθασαν εἰς Ἀσίαν ἡ Ἡράκλεια συνωμολόγησε μετ' αὐτῶν συνθήκην συμμαχίας ἧς ἀντιγραφὸν κατετέθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ καπιτωλίου Διὸς.

Ἄλλ' ἡ οὐδετερότης ἦν ἐζήτησε νὰ τηρήσῃ κατὰ τὸν ἐναντίον τοῦ Μιθριδάτου πόλεμον ὑπῆρξεν ὀλεθρία. Διότι, ἐπειδὴ εἶχε προμηθεύσει μυστικῶς εἰς τὸν ἡγεμόνα τοῦτον ὄπλα, ὁ Λούκουλλος μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ Μιθριδάτου διέταξε τὸν Κότταν νὰ πολιορκήσῃ τὴν πόλιν. Οὗτος δὲ κυριεύσας αὐτὴν παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ, ἀλλ' ἡ Γερουσία παρωργισθεῖσα ἐπὶ τῇ ἀδίκῳ ταύτῃ πράξει ἀπηγόρευσε αὐτῷ τὴν τήβενον (laticlave)· εἰς δὲ γερουσιαστῆς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ εἶπε: « Σοὶ διετάξαμεν νὰ κυριεύσῃς τὴν Ἡράκλειαν, » ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ καταστρέψῃς αὐτήν ».

Τὰ τείχη τῆς πόλεως μετὰ τὴν εἰς τοὺς Ῥω-

μαίους ύποταγήν αὐτῆς ἐκτίσθησαν ὅτε καὶ ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἐγκατέστη ἐν αὐτῇ.

Ὁ τοῦ τετράρχου τῶν Γαλατῶν Δομνεκλείου υἱὸς Ἀδιοτόριξ λαβὼν τὴν Ἡράκλειαν παρὰ τοῦ Ἀντωνίου ἐπετέθη νύκτωρ ὀλίγον πρὸ τῶν Ἀκτικῶν κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ κατέσφαξεν αὐτοὺς προφασιζόμενος ὅτι ἐπετρέπη αὐτῷ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, ἀλλὰ νικηθεὶς ἐν τῇ ἐν Ἀκτίφ μάχῃ ἐσφάγη καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ υἱοῦ του καὶ οὕτως ἡ πόλις προσηρτήθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Πόντου (Στράβ. IB'. 3. 6.) Εἶτα δὲ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου συμπεριελήφθη εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος καὶ μετὰ ταῦτα εἰς χεῖρας τῶν Σελδζούκων, ἐν οἷς διέμεινε μέχρι τοῦ τελευταίου αὐτῶν ἀπογόνου Γαζῆ Τσελεπῆ, μετ' αὐτὸν δὲ ἀμέσως εἰς χεῖρας τοῦ Γιλδιρίμ.

Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐγεννήθησαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα διάφοροι ἐπίσημοι ἄνδρες, ὧν ὀνομαστότερος Ἡρακλείδης ὁ Εὐθύφρονος, ὁ καὶ Ἡρακλεώτης τοῦ Πόντου λεγόμενος ἀνὴρ πλούσιος. Οὗτος δὲ ἤκουσε πρῶτον μὲν τοῦ Σπευσίπου, εἶτα τῶν Πυθαγορείων, μετὰ ταῦτα τοῦ Πλάτωνος ἐξ οὗ καὶ Πλατωνικὸς, καὶ ὕστερον τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ φιλόσοφος ἀνὴρ, ὃς συνέγραψε κάλλιστα καὶ ἄριστα συγγράμματα μετὰ ψυχῆς ὕψους ἐκαλεῖτο οὐχὶ Ποντικὸς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν, ἀλλὰ Πομπικὸς ὡς ἐκ τοῦ ὑπερόγκου αὐτοῦ σώματος. Ἠλευθέρωσε δὲ καὶ τὴν πατρίδα αὐτοῦ τυραννομένην, φονεύσας τὸν τύραννον καὶ χρυσῷ ἐστεφανώθη στεφάνῳ δολίως διαφθείρας τὴν Πυθίαν χρήμασι κατὰ τινὰ ἐν τῇ χώρᾳ ἐνσκήψαντα λιμὸν. Λέγεται δὲ ὅτι οὗτος ἀπὸ θανάτου, καθότι ὑγιῆς κατακλιθεὶς οὐχ εὐρέθη, πλὴν τοῦ μετ' αὐτοῦ συνδιαιωμένου καὶ συγκαθεύδοντος δράκοντος· καὶ τινὲς μὲν ἐπίστευσαν εἰς τοῦτο, τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι εἰς φρέαρ ἐνέβαλεν ἑαυτὸν ἵνα ὑποληφθῆ ὡς ἀθάνατος. Μετὰ τοῦτον δὲ ὁ περὶ τὰ τέλη τοῦ τετάρτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος ἀκμάσας Μαρριανός, ὁ συντάκτης τῆς ἐπιτομῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἐφρασίμου Ἀρτεμιδώρου κατὰ τὴν πρώτην πρὸ Χριστοῦ ἐκατονταετηρίδα συγγραφέντος Περίπλου.

Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ὧν οἱ πλεῖστοι Ὀθωμανοὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀτμοπλοίαν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν αἰγοβυρσῶν (μαροκίνων). Ἐν

τοῖς ὁδοῖς ὑπάρχουσι πολλὰ λείψανα ἀρχιτεκτονικῆς ἀρχαῖα ἀλλ' οὐδὲν μνημεῖον ἀκέραιον σώζεται, ἐν δὲ τοῖς πέριξ μεταλλεῖα γαιανθράκων ἐξ ὧν προμηθεύεται ὁ αὐτοκρατορικὸς τουρκικὸς στόλος μέρος τῶν γαιανθράκων αὐτοῦ. Τὰ ἀνθρακωρυχεῖα ταῦτα ὧν ἡ ἐκμετάλλευσις μᾶλλον εὐχερῆς καὶ ἥττον δαπανηρὰ ἐστὶν εἶναι ἡ σημαντικωτάτη πηγὴ διὰ τὸ κυβερνητικὸν ταμεῖον τῶν τοιοῦτων ὀρυκτῶν προϊόντων. Ἀλλ' ὁμως ἡ ἔλλειψις πάσης γνώσεως περὶ ἐκμεταλλεύσεως τούτων ἐπήνεγκεν ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τοῦ προϊόντος τούτου διὰ τῆς ἀνεπιτηδεῖου καὶ ἐπιβλαβοῦς αὐτῶν ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῇ χρῶνται ἀρχαίῃς ὄλως ἐργαλείοις, σύγχυσιν καὶ ἀταξίαν ὧν συνέπεια εἶναι ἡ ἀπώλεια ἀπέριου ποσότητος γαιανθράκων, διὸ καὶ τὸ προῖον οὐδέποτε ἀνῆλθεν εἰς ποσότητα ἀναποκρινόμενην πρὸς τὴν μέγιστην τοῦ κράτους κατανάλωσιν γαιανθράκων, ἐτι δὲ μεγίστην ζημίαν ἐν τῇ γεωλογικῇ καὶ τοπογραφικῇ συστάσει τοῦ μεταλλείου, τὸ δὲ ἀμαθὲς τῆς ἐκμεταλλευτικῆς ταύτης ἐργασίας τοσοῦτον παρέβλαψε τὸ μεταλλικὸν προῖον ὥστε κίνδυνος ὑπάρχει νὰ ἀπολέσῃ τὴν γονιμότητα αὐτῶν ἐὰν, αἰ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἐπερχόμεναι ζημίαι ἐπὶ δέκα ἔτη μόνον παραταθῶσι. Τοιαύτη λοιπὸν ἡ κατάστασις τῶν πλουσιωτάτων τούτων ἀνθρακωρυχείων, ἅτινα ἐγένοντο πάντοτε ἀντικείμενον τεχνικῆς μελέτης, γεωλογικῆς ἐρεῦνης, οἰκονομικῶν ὑπολογισμῶν καὶ κερδοσκοπικῶν ἐργασιῶν ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως καὶ πολλῶν ἰδιωτῶν, ὥστε οὐ μόνον τὸ μεταλλικὸν αὐτῶν προῖον ἐξαρκεῖ πρὸς ἀναπόκρισιν τοῦ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καταναλισκόμενου ποσοῦ, πρὸς προμήθειαν τοῦ ὁποῦ μείζοντος πληρῶνει ποσὸν τῇ Ἀγγλίᾳ ἡ κυβερνήσις ἐτησίως, ἀλλὰ καὶ νὰ προσθέσῃ ἱκανὴν δύναται ποσότητα νέας προσόδου εἰς τὸ κυβερνητικὸν ταμεῖον, ἐπισταμένως καὶ προσηκόντως ἐκμεταλλευσμένων.

Τὴν 3 Νοεμβρίου ἐπλήρομεν ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος πολεμικοῦ, φέροντος 40 τηλεβόλα καὶ ἔχοντος πλήρωμα 100 ἀνδρῶν τὴν ἐπιούσαν διεκρίνομεν τὸ Φαναράκιον τὴν δὲ ἐσπέραν εἰσεπλήρομεν εἰς Βόσπορον. Ἀπέβημεν εἰς Θεραπεῖα ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὁχθῆς καὶ ἐξενίσθημεν παρὰ τῷ Γάλλῳ πρεσβευτῇ Sebastiani. Αἱ στερήσεις, τὰ παθήματα,

καὶ ὁ κατέχων με πυρετὸς, κατέστησάν με ἀγνώριστον· ἀλλὰ τροφὴ ὑγιεινότερα, ἱατρικὴ περίθαλψις καὶ τέλος ἡ χαρὰ τοῦ ὅτι λυτρωθεὶς τῶν ἐν τῇ ξηρᾷ κακουχιῶν καὶ τῶν μανιωδῶν κυ-

μάτων ἀπέδωσάν με τὴν τοσοῦτον ποθεινὴν μοῦ ὑγίαν. Μετὰ μακρὰν διαμονὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ Θεραπεῖα ἀπῆλθεν τὴν 21 Φεβρουαρίου εἰς Γαλλίαν διὰ Δουνάβεως.

ΟΙ ΟΡΚΟΙ ΤΟΥ ΚΥΡ ΠΕΤΡΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἴδε τεῦχος ΜΔ'. σελ. 1392).

Ἀλλοῖμονον! δὲν ἠδυνάμην νὰ προῖδω ὁπόσας καὶ ὁποίας εἶδεχθεὶς συνεπείας θὰ εἶχεν ἡ ἀποτρόπαιος αὕτη κλίσις μου, ἧς τὸ φάσμα πάντοτε μὲ ταράσσει! Κατ' ἀρχὰς ἤρχισα νὰ παραμελῶ τὴν ἐργασίαν μου καὶ τοσοῦτο κατέστην ἀμελής, ὥστε μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινος μὲ ἐδείκνυον πάντοτε μὲ τὸν δάκτυλον, ἀρνούμενοι καὶ ἀποφεύγοντες νὰ μὲ παραλάβωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν των.

Τὸ τοιοῦτον ἔπρεπε νὰ μοὶ γίνῃ μάθημα· ἐν τούτοις μοὶ ἔμεινε ἀπαρατήρητον. Ὅλον ἐν δὲ ἐσύχναζον εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα καὶ διηρηχόμεν ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν μου πίνων, παίζων καὶ ἐρχόμενος εἰς ρῆξεις μὲ ἐκείνους, οἵτινες μοὶ ἔρριπτον κατὰ πρόσωπον τὸ κατηραμένον καὶ γελοῖον ἐπίθετον: *Πέτρος ἡ Κρασοκαράτα*. Καὶ ἀκόμη ἐὰν δὲν ἐγκατέλειπον τὴν ἔξιν ταύτην... Ἀλλ' ὄχι! ὅτε ἐπέστρεφον εἰς τὴν οἰκίαν τὸ ἐσπέρας νέαι καὶ τρομεραὶ σκηναὶ ἐλάβανον χώραν. Ἐνῶ ἡ σύζυγός μου ἐπροσπάθει νὰ μὲ νοουθετήσῃ, ἐγὼ τῇ ἀπηύθυνον τὰς ἀχρειοτέρας καὶ ἀτιμοτέρας ἐκφράσεις. Ἐλησμόνουν ὅμως πάντοτε νὰ τὴν ξυλοκοπήσω κατόπιν ὄλων τῶν ὕβρων, καθότι πάντοτε εὐρισκόμην εἰς κτηνώδη καὶ ἀναίσθητον κατὰστασιν...

Καὶ ἐν τούτοις, κύριοι, δὲν εἶχον κατὰ βῆθος κακὴν καρδίαν! Ἀλλ' ὅταν τις προσκολλᾶται εἰς τὴν μέτην, ὡς βλέπετε χάνει πᾶν αἶσθημα, πάσαν καλὴν ἔξιν. Εἶναι ἀδύνατον δὲ νὰ διορθωθῇ τις μόνος του. Πολλάκις ἡ συνείδησίς μου ἐξεγείρετο ἐναντίον μου κατὰ τὰς λίαν σπανίας στιγμὰς καθ' ἃς τὸ λογικὸν μου δὲν εὐρίσκετο ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ οἴνου. Τότε μόνος μου κα-

τέκρινον τὸν ἑαυτὸν μου καὶ τὴν διαγωγὴν μου· ὠρμιζόμεν, ὅτι οὐδέποτε πλέον νὰ πῖψ... ὦ! μάλιστα ὄρκος μεθύσου... μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἐὰν ὄχι τὴν ἀμέσως κατόπιν, ἤρχιζον πάλιν τὰ παλιὰ μου καὶ ἐτι χειρότερα.

Ἡ κατάστασις αὕτη διήρκεσε δύο ἔτη.

Ἡ δυστυχὴς σύζυγός μου μετῆλθε πάντα τὰ δυνατὰ μέσα διὰ νὰ μὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν μου. Οὐδὲν ἴσχυσε. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν θλιβερῶν τούτων γεγονότων μὲ κατέστησε πατέρα ἐνὸς παιδίου... μᾶς μικρᾶς κόρης ὠραίας ὡς ἄγγελος.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο μὲ ἠνάγκασε νὰ σκεφθῶ ὀλίγον. Εἶδον ἐν τῷ προσώπῳ του ἀπευθυνομένην πρὸς με τὴν φωνὴν τοῦ Ὑψίστου. Μοὶ ἐφάνη, ὅτι μοὶ ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον ἐκεῖνον, τὴν χαρίεσσαν ἐκείνην μικρὰν θυγατέρα ὅπως μοὶ ἀναγκάσῃ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, καὶ ὅτι μοὶ ἔλεγε: «Χρεωστεῖς νὰ ἐργασθῆς διὰ νὰ θρέψῃς τὴν μικρὰν ταύτην ὑπαρξίν! Ἐμπρός, θάρρος!»

Μάλιστα. Ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρω ἐργασίαν; Ἐν τῷ χωρίῳ, ἦτο ἀδύνατον. Δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς κάτοικος ὑπὸ τοῦ ὁποῦ νὰ μὴ ἀπεπέμφθη ἕνεκα τῆς κακῆς μου διαγωγῆς. Ἀπεφάσισα τότε, χωρὶς νὰ εἶπω οὐδὲ λόγον εἰς τὴν σύζυγόν μου, νὰ ἀπευθυνθῶ πρὸς τὸν ἐφημέριον τοῦ χωρίου: ἦτα σεβάσμιός τις ἱερεὺς ὅστις πολλάκις μὲ εἶχε συμβουλευθεὶς καὶ παροτρύνει νὰ ἀλλάξω βίον.

Ὁ καλὸς μου ἱερεὺς! μὲ ὑπεδέχθη, ὡς ὑποδέχεται ὁ ποιμὴν τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, μὲ ὄλας μάλιστα τὰς προφυλάξεις καὶ μὲ ὄλην τὴν προσοχὴν πατρός διὰ τὸ ἀσθενὲς αὐτοῦ τέκνον· ὅτε εἶδεν ὅτι εἶχον ἀλλάξει καὶ ἐνεφοροῦμένη ὑπὸ αἰσθημάτων μετανοίας, δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὴν χαρὰν του· μὲ ἠναγκαλίσθη καὶ μὲ εἶπεν:

— Ἐλθέ, ἀγαπητέ μοι Πέτρε, θέλω νὰ σὲ θεραπεύσω ἐξ ὀλοκλήρου... ἐγὼ... μάλιστα! εἶναι θεῖα ἔμπνευσις τοῦτο!... Μέχρις ὅτου ὁ-

μιλήσω εἰς τινὰ περὶ σοῦ, ἔρχου καὶ ἐργάζου πλησίον μου καθ' ἑκάστην ἀκούεις;

— Μάλιστα, ἅγιε ἐφημέριε, σὰς εὐχαριστῶ.

— Καὶ τώρα ἄκουσόν μου καλῶς! Τί πίνεις εἰς τὸ φαγητόν σου;

— Ἄλλὰ . . . κρασί . . . ἅγιε ἐφημέριε!

— Κρασί· καλὰ! . . . καὶ, εἶπέ μοι, πίνεις πολὺ;

— Θεέ μου! εἰς κάθε φαγητόν μου ἔχω ἀνάγκη μιᾶς μεγάλης, τούλάχιστον, φυάλης οἴνου μέχρι χειλέων πλήρους.

— ὦ! . . . Ἄλλ' ὅμως πρέπει νὰ ἔλθῃς εἰς σεαυτὸν, Πέτρε, καὶ νὰ σκεφθῆς περὶ τῆς θέσεώς σου! ἐπίτρεψόν μοι, λοιπόν, νὰ σοὶ εἶπω κατι τι σὲ παρακαλῶ δὲ νὰ κάμῃς ὅ,τι θὰ σοὶ εἶπω.

— ὦ! σὰς τὸ ἐπιτρέπω, ἅγιε ἐφημέριε!

— Λοιπόν, περιμένον μοι ἐδῶ· θὰ ἐπανέλθω.

Ὁ ἀγαθὸς καὶ καλὸς ἱερεὺς διηυθύνθη πρὸς τὸν κῆπόν του. Μετὰ τινὰ δὲ λεπτὰ ἐπανῆλθε κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας μικρὸν σάκκον, ὅστις μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω τί περιεῖχε.

— Πέτρε, μοὶ λέγει ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς, θέλω νὰ σοὶ ἐπιβάλλω μεγάλην τιμωρίαν διὰ τὸ σφάλμα σου, τέκνον μου!

— ὦ! ἅγιε ἐφημέριε, ποτὲ δὲν θὰ ἦναι ἀνάλογος τοῦ ἐγκλήματός μου.

— Τίς εἰξεύρει, λέγει, μειδιῶν. Κατὰ πρῶτον θὰ μοὶ ὑποσχεθῆς, ὅτι οὐδέποτε πλέον θὰ πατήσης τὸν πόδα σου εἰς τὸ οἴνοπωλεῖον.

— ὦ! ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο, σὰς τὸ ὑπόσχομαι· καὶ ὀρκίζομαι ὅτι δὲν θέλω τὸ πράξει ποτὲ, ἅγιε ἐφημέριε.

— Κατόπιν, θὰ ἐξακολουθῆς πάντοτε νὰ πίνῃς, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, μίαν μεγάλην φυάλην εἰς κάθε σου γεῦμα.

— Ὅχι, ἅγιε ἐφημέριε, ὀλιγώτερον ἐὰν εἶναι δυνατόν!

— Σιωπή. . . Μόνον φύλαττε τὸν μικρὸν τοῦτον σάκκον καλῶς: θὰ θέτῃς καθ' ἑκάστην ἐν τῇ φυάλῃ μίαν ἐκ τῶν πετρῶν τὰς ὁποίας περιέχει ὁ σάκκος οὗτος. Πρόσεξον καλὰ νὰ μὴ τύχη καὶ τὸ λησμονήσης ἢ τὸ παραμελήσης.

— Καὶ τοῦτο θὰ μὲ θεραπεύσῃ ὅλως διόλου;

— Ὅλως διόλου· ἀρκεῖ νὰ ἀκούσῃς τοὺς λό-

γους μου καὶ νὰ ἀκολουθήσῃς κατὰ γράμμα τὴν διαταγὴν μου

— ὦ! δύνασθε περὶ τούτου ἅγιε ἐφημέριε, νὰ εἴσθε ἥσυχος.

— Ὅταν δὲ ὁ σάκκος οὗτος ἐκκενωθῆ θὰ ἴδωμεν . . . ἐς αὔριον, Πέτρε.

— Ἐς αὔριον, ἅγιε ἐφημέριε· σὰς εὐχαριστῶ.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν μου ἔσπευσα ἀμέσως νὰ ἀφηγηθῶ τὰ πάντα εἰς τὴν σύζυγόν μου, οὐχὶ ὅμως χωρὶς νὰ χρωματίσω τοὺς λόγους μου μὲ ὀλίγον ἄλλας διὰ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα πετραδάκια τοῦ ἐφημερίου, τὰ ὁποῖα σὰς βεβαιῶ, δὲν ἦταν μεγαλύτερα μικροκαρύων.

— Τί νὰ σὰς εἶπω, κύριοι . . . ἐπὶ ἓνα μῆνα — τσαύτην εἶχον προθυμίαν διὰ νὰ θεραπευθῶ — ἠκολούθησα πιστῶς καὶ κατὰ γράμμα τὴν παραγγελίαν τοῦ καλοῦ ἱερέως μας, καίτοι οὐδόλως ἀμφέβαλλον ὁποῖος ἦτο ὁ σκοπὸς του.

Ὅτε δὲ ἡ φυάλη, κατὰ τὸ ἥμισυ πλήρης ἐκ τῶν πετραδίων ἐκείνων μόλις τὸ ἥμισυ τοῦ πρότερον ἐλάμβανεν οἴνου, ἠννόησα καλῶς τὴν ἰδέαν καὶ τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀγίου ἐφημερίου. Χάριν δὲ τῆς σοφίας καὶ τοῦ ἐντέχνου αὐτοῦ τρόπου, ἐθεραπεύθη τελειῶς . . . ἠλάττων καθ' ἑκάστην τὸν οἶνόν μου ὀλίγον καθ' ὀλίγον χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνωμαι· ἐπὶ τέλους δὲ ἠρκούμην μὲ ὀλίγον οἶνον, ὅστις ὅμως πρὸ ἑνὸς μηνὸς δὲν θὰ μοὶ ἤρκει οὐδὲ διὰ νὰ βρέξω τὰ χεῖλη μου.

Ὅτε ἀπευθύνθη πρὸς τὸν ἅγιον ἐφημέριον διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω, μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μοὶ λέγει:

— Ἄς σοὶ γίνῃ τοῦτο μάθημα· Πέτρε, ἔχεις μικρὸν παιδίον τὸ ὁποῖον θὰ ἀναθρέψῃς ἀργότερον· ἐνθυμοῦ, ὅτι ὅταν πρόκειται περὶ θεραπείας ἐλαττώματος ἐρριζωμένου, πρέπει νὰ προσέχη τις καλῶς μήπως προσκρούσῃ ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ἀντι νὰ θεραπεύσῃ ἐπαυξήσῃ αὐτό. Τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ τὸ κλονίσῃ τις ὀλίγον καθ' ὀλίγον, χωρὶς νὰ φαίνεται: πρέπει μάλιστα εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενον νὰ κάμῃ πολλὰς παραχωρήσεις· θὰ ἀναγκασθῇ ἐπὶ τέλους νὰ ὑποχωρήσῃ, διότι διὰ τῆς καθ' ἑκάστην κλονίσεως τὸ πάθος του θὰ περιέλθῃ εἰς κατάστασιν ἀδυναμίας καὶ καταπτώσεως.

Καὶ τώρα, κύριοι, ἐπρόσθεσεν ὁ κύριος Πέτρος ἐ-

χειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης, ἐὰν δὲν πίνω παρὰ μόνον ὕδωρ, τοῦτο πράττω διότι ὑπέπεσα ποτὲ εἰς τὸ μέγα ἐλάττωμα τῆς μέθης καὶ διὰ νὰ τιμωρήσω ἑμαυτὸν διὰ τοῦτο, ἠθέλησα νὰ ἀφαιρέσω ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ μου πᾶν εἶδος κατοχῆς ἐπ' ἐμοῦ.

Ὀρκίσθη, ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θὰ πῖω οἶνον, καὶ εἶμαι λίαν διατεθειμένος, ὡς βλέπετε, νὰ κρατήσω τὸν ὄρκον μου.

Ζ'.

Μὲ γνωρίζεις καλῶς, ἀγαπητέ μοι Δημήτριε,

Ὁ θάνατος τῆς Κ.λεοπάτρας

εἶμαι ἥμισυ ἐκκραστικός εἰς τὰ συγκινουντά με αἰσθήματα. Ἐν τούτοις, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῶ. Ἐγερθεὶς δὲ συνεχάρην τὸν γενναῖον τοῦτον χωρικὸν συσφίγξας ἐγκαρδίως τὴν χεῖρά του.

Σπάνιοι εἶναι, φίλε μου, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι

οἵτινες ἔχοντες συναίσθησιν ἑαυτῶν, ὄχι μόνον μετ' εἰλικρινείας καὶ ταπεινότητος ἐξομολογοῦνται τὰ σφάλματά των, ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης προθυμίας καὶ σταθερότητος ὑποχωροῦσιν εἰς τὰς συμβουλὰς τῶν ἄλλων καὶ διορθοῦσιν αὐτά!

Λ. Α. Λ.

ΤΟ ΑΠΕΙΡΟΝ ΚΑΙ Η ΑΙΩΝΙΟΤΗΣ

Εύρισκόμεθα ἐπὶ τῆς γῆς, σφαίρας ἐν τῷ ὠκεανῷ ἀπρωρημένης, ἀπλῆς σταγόνας ὕδατος ἐν τῷ ὠκεανῷ τοῦ οὐρανοῦ, παιγνίου πλέον ἢ δέκα διαφόρων καὶ ἀενάων κινήσεων, ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον σμικροὶ ἐσμὲν ἐπ' αὐτῆς, τηλικαύτη δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων κόσμων χωρίζεται ἡμᾶς ἀπόστασις, ὥστε τὸ πᾶν φαίνεται ἡμῖν ἀκίνητον καὶ ἀμετάβλητον, ἐν τῇ αὐτῇ δὲ θέσει καθορῶμεν πάντοτε τοὺς ἀστέρους, οἵτινες διὰ τὸ φαινομενικῶς ἀμετακίνητον αὐτῶν καλοῦνται ἀπλανεῖς, κατ' ἀντίθεσιν τῶν πλανητῶν μεταβαλλόντων ἐκάστοτε θέσιν ἄλλ' οὐδὲν ἐν τῇ φύσει τὸ ἀκίνητον καὶ γῆ δὲ, καὶ σελήνη, καὶ πλανῆται, καὶ δορυφόροι, καὶ κομήται, καὶ ἀστέρες, συναπαξάπαντα ἐν ἐνὶ λόγῳ ἢ στρατιᾷ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὡς εἰς τάγματα ἤτοι εἰς συστήματα διηρημένα φέρονται μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, καὶ ἐν ἐξαισίῳ ἀρμονίᾳ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, πρὸς σημεῖον ὅπερ αἰετοῦ φεύγει, καὶ τὸ ὅποιον οὐδέποτε καταφθάνουσι, καθόσον τὸ διάστημα ἐν ᾧ κινουῦνται τυγχάνει ἀπειρον, καὶ ἀτελεῦτητον.

Ἡ νύξ ἐξέτεινεν ἤδη τὸν πέπλον τῆς ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἡμισφαιρίου. Οἱ ἀστέρες, ἥλιοι παμμεγέθεις καὶ ἀπειράριθμοι, κέντρα βαρύτητος τῶν περὶ αὐτοὺς στρεφομένων κόσμων, καὶ πηγαὶ ἀέννοι ἐξ ὧν ἀντλοῦσιν οὗτοι, φῶς θερμότητα, ἐνέργειαν, καὶ ζωὴν διαλάμπουσιν ἐν τῷ βάθει τῶν οὐρανῶν. Οἷον καταπληκτικὸν καὶ ἐξαισίον θέαμα, παρέχει ἡμῖν ἡ ἀστερόεσσα νύξ!

Ἡ ἡμέρα ἓνα καὶ μόνον κέκτηται ἥλιον, ἀλλ' ἡ νύξ χιλιάδας, ὧν ἡ αἴγλη φωτίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν, καὶ ἀνυψοῖ ἄχρι τοῦ θρόνου τοῦ Πλάστου, περιάγουσα τοῦτο ἀναμέσον ὁδῶν ἀπεράντων καὶ ἀτελεῦτητων, ἐφ' ὧν βαθέως εἰσὶ ἐγκεχαραγμένα τὰ ἔχνη τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου του!

Ἄλλ' ἡ ὄρασις ἡμῶν οὐδὲν ἀνευρίσκει τέρμα, ὁ λογισμὸς πλανᾶται ὡς ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἡ φαντασία ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνερχομένη πρὸς τὰ αἰθέρια ὕψη, τέλος καταπίπτει καὶ ἐκμηδενίζεται. Μύρια τότε γεννῶνται ζητήματα ἐν τῷ νῷ, καὶ ἀλλεπάλληλα ἐρωτηματικά σημεῖα χαράσσονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν.

Τὸ μέγιστον καὶ ὑψίστον πρόβλημα τῆς δημιουργίας, παρίσταται ὡς λαβύρινθος, ἐν ᾧ καὶ αὐτὴ ἡ μεγαλοφυΐα οὐδεμίαν ἀνεῦρε ποτὲ διεξέδωκεν.

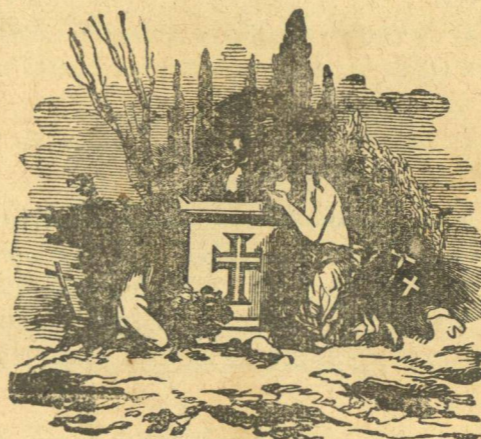
Ἄσθενής καὶ ἀνίσχυρος ὁ ἄνθρωπος πρὸς λύσιν τοσοῦτων δυσεξελέκτων προβλημάτων, ὑποχωρεῖ πρὸ αὐτῶν ἐκπεπληγμένος καὶ ἀναυδός, κατανοῶν μόνον ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἔξεστιν αὐτῷ ἢ τὸ ἀποθαυμάζειν τὸ μεγαλεῖον τῆς δημιουργίας καὶ ἀρύεσθαι ἐξ αὐτοῦ ἀπόλυτον πεποίθησιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ υπερτάτου Ὁντος, ὅπερ διέπει τὸ πᾶν, τυγχάνει δὲ ἄγνωστον, ἀκατάληπτον, καὶ ἀπροσδιόριστον, καθόσον αὐτῇ τῇ πεπερασμένη καὶ ἐφημέρῳ ἡμῶν φύσει, ἐκ διαμέτρου ἀντίκειται τὸ γινῶναι τὴν ἀπειρον καὶ αἰώνιον φύσιν Ἐκείνου. Ὁ Θεὸς ὑπάρχει . . . ἡ σφραγὶς τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἔστιν ἐγκεχαραγμένη ἐφ' ὅλων τῶν ἔργων του, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔτι τῶν ἐλαχίστων, ἡ δὲ φωνὴ αὐτοῦ ἀκούεται ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀρμονίαις τῆς φύσεως. Μυρῶν καὶ ἄφρων ὁ ἀρνούμενος αὐτόν, καὶ πιστεύων ὅτι ἡ ἀπειράριθμος στρατιὰ τῶν οὐρανίων σωμάτων, συνετάχθη ἀφ' ἑαυτῆς μετὰ τῆς τάξεως καὶ εὐρυθμίας, καὶ ἐν γένει ἐσχηματίσθη ἐξ αὐτομάτου, ἄνευ προδιαγεγραμμένου σχεδίου, καὶ ἄνευ Στρατηλάτου πανσόφου διοικούντος, καὶ καταρτίσαντος αὐτήν.

Μάτην θὰ ἐπειρώμεθα δι' ὅσων καὶ ἂν ἐπεσωρεύομεν ἀριθμῶν, νὰ ἀπαριθμήσωμεν τὴν ἀπειρίαν τῶν οὐρανίων σωμάτων, καὶ νὰ καταμετρήσωμεν τὸ τεράστιον τῶν ἀποστάσεων δι' ὧν ἀφίστανται ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων. Ἡ φαντασία ἀπαύστως ὑψουμένη ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διαπερῶσα τὸν ἀχανῆ τοῦτον ὠκεανόν, ἀνευρήσει πάντοτε διάστημα, καὶ νέοι κόσμοι ἀναφανήσονται πρὸ αὐτῆς . . . οἱ οὐρανοὶ διαδεχθήσονται τοὺς οὐρανοὺς, καὶ αἱ σφαῖραι τὰς σφαῖρας . . . μετὰ τὰς ἐρήμους τοῦ ἀχανοῦς, νέαι πάντοτε ἔρημοι καὶ νέα συστήματα κόσμων . . . εἰς τὴν ἀπειρίαν προστεθήσεται ἡ ἀπειρία . . . οὐδὲν ὄριον . . . οὐδὲν τέρμα . . . αἰετοῦ τὸ ἀχανές . . . τὸ κενόν . . .

Καὶ ἂν ἐτι ἡ ψυχὴ ἱπταμένη ἀενάως μετὰ τῆς ταχύτητος τοῦ λογισμοῦ, καὶ δαιωνίζουσα τὴν πτῆσιν αὐτῆς, ἐφέρετο πρὸς τὰ μᾶλλον ἀπόσιτα βάθη τοῦ διαστήματος, καὶ τότε θὰ εὐρίσκειτο

αὐτὴ πρὸ ἀπεράντου καὶ ἀτελεῦτητου ἐκτάσεως . . . τὸ δὲ ἀπειρον τοῦ διαστήματος θὰ ἀντετάσσοτο πρὸς τὴν αἰωνιότητα τοῦ χρόνου, ἀπαύστως παλαιῶν πρὸς αὐτήν, χωρὶς ποτὲ τὸ ἐν τῶν φοβερῶν τούτων στοιχείων νὰ κατανικήσῃ τὸ ἕτερον. Ἐν τέλει ἡ φαντασία κεκμηκυῖα καὶ καταβεβλημένη, ἀναστέλλει τὴν πτῆσιν αὐτῆς, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὰ πρόθυρα τῆς δημιουργίας ἀνήλθε, καὶ οὐδὲ κατὰ ἐν βῆμα προέβη ἐν τῷ ἀπέριφ . . .

M. I. ΛΟΒΕΡΑΟΣ.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

—ο—ο—

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΟΡΡ.

Ἡ μισαρά καὶ ἀποτρόπαιος τοῦ ἀδυσωπήτου θανάτου χεὶρ καὶ ἕτερον ἀπέκοψεν ἄνθος ἐκ τῆς ὠραίας ἀνθοδέσμης τῶν καλῶν καὶ εὐγενῶν τῆς κοινωνίας μας ἀνδρῶν!

Τὸ τρομερὸν καὶ φοβερὸν τοῦ Χάρου φάσμα καὶ ἐτέρων ὄντων διετάραξε τὴν γαλήνην, ἀφαρπάσαντος ἐξ ἀπίνης ἐκ τῶν κόλπων αὐτῶν εὐγενές πλάσμα, γενναῖαν ψυχὴν, πολύτιμον ὕπαρξιν.

Σύζυγος εὐγενοῦς καὶ τρυφερᾶς καρδίας, πατὴρ τριῶν ἀνηλίκων τέκνων, πολυπόθητος καὶ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς προσφιλῶν ὄντων, συγγενῆς ἀδυνάτων ὑπάρξεων διὰ τῶν στενοτέρων συνδεόμενος πρὸς αὐτὰς δεσμῶν, φίλος πολύτιμος πᾶσι τοῖς γνωστοῖς αὐτῷ καὶ οικείοις, ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΟΡΡ ἄωρος ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ Κόσμου τούτου! ἀπῆλθεν ἐγκαταλιπὼν πάντα τὰ προσφιλῆ ταῦτα

ὄντα ἐν θλίψει ἄκρα καὶ ἀπαραμυθήτῳ λύπῃ, ἀπῆλθε μέγα ἐναπολιπὼν κενόν!

Τὸ βαρὺ ἄλγος, ὅπερ πάντες ἠσθάνθησαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου κατὰ μᾶλλον ἐπηύξησεν ἡ ἄωρος εἰς Κύριον ἀποδημία, καθότι ὁ μακαρίτης μόλις τὸ 35 ἔτος τῆς ἡλικίας του ἤγεν, ἦν δὲ ἐτι λίαν ἀκμαῖος καὶ εὐρωστος τὸ σῶμα.

Ὁ μακαρίτης ὑπὸ πολλῶν ἦν πεποικισμένος ἀρετῶν, αἵτινες σὺν τῇ εὐρείᾳ αὐτοῦ παιδεύσει ἀνεδείκνυσαν αὐτὸν ἐξοχὸν καὶ ἰκανὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν λεπτῶν καθηκόντων, ἅπερ κατὰ καιροῦς ἀνέλαθεν. Τυχῶν παιδιόθεν πάντων τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς καλὴν αὐτοῦ μόρφωσιν, ὧν δὲ λίαν εὐφυῆς καὶ ἀγχινοῦς, λίαν ἐπέδωκεν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐκμάθησιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀνατολικῶν γλωσσῶν. κάτοχος δὲ γενόμενος τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος του, νεώτατος ἔτι ἀφιερῶθη εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον. Καὶ δὴ κατ' ἀρχὰς διορισθεὶς ὑπάλληλος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας καὶ ἐπιδείξας ἰκανότητα καὶ εὐφυΐαν, ἐκτιμηθεὶς παρὰ τῶν ἀνωτέρων του, ἀμέσως μετὰ παρέλευσιν μικροῦ χρόνου ἀποστέλλεται ὡς ἀκόλουθος τῆς ἐν Βιέννῃ Τουρκικῆς Αὐτοκρατορικῆς Πρεσβείας, ὅπου ἠδυνήθη εὐρύτερον νὰ ἀναπτύξῃ τὰς γνώσεις του καὶ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ τάσιν πρὸς τὸ πολιτεῦσθαι. Ἀλλὰ ἐπανελθὼν ἐνταῦθα, κατὰ τὸ 1870 πέμπεται ὡς διευθυντὴς τῆς πολιτικῆς ἀλληλογραφίας εἰς τὴν Νομαρχίαν Θεσσαλονίκης, ὅπου καὶ πάλιν διὰ τῆς ἰκανότητός του διακρίνεται καὶ προσκτᾶται τὴν ἀγάπην τοῦ τε Βαλῆ ὡς καὶ τῶν ἀνωτέρων του. Κατόπιν δὲ κατὰ τὸ 1873 ἐπανελθὼν ἐνταῦθα ἀποστέλλεται ὡς ὑποδιοικητὴς Μαλεβουζίου Κρήτης. Κατὰ τὸ 1875 διορίζεται ἀρχιγραμματεὺς τῆς ὅλης Νομαρχίας Κρήτης, ὅπου τριετίαν ἐργασθεὶς μὲ ἐνεργητικότητα καὶ ἰκανότητα λαμβάνει τὸν βαθμὸν Μουτεμαϊζ 2ας τάξεως καὶ διορίζεται εἶτα εἰς τὴν δυσχερῆ θέσιν Σφακίων, εἰς ἣν ἐπὶ διετίαν ὅλην διετέλεσεν ἐργαζόμενος μετ' ἄκρας δεξιότητος ἐνῷ συνάμα κατώρθωσε νὰ κρατῆ πάντοτε τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένους ἐν ἄκρα τάξει καὶ εὐπειθείᾳ ἐκπληρῶν οὕτω

ἀκριβῶς τὰς διαταγὰς καὶ τοὺς πόθους τῆς γενικῆς διοικήσεως.

Μεταξὺ τούτου συνέπεσαν καὶ οἱ γάμοι αὐτοῦ μετὰ τῆς Δεσποινίδος Αἰκατερίνης Πετρίδου, ἐνὸς τῶν προκρίτων Χανίων.

Ἄλλὰ μετὰ ταῦτα διορίζεται ὑποδιοικητὴς Πλωμαρίου τῆς Νήσου Μητυλήνης, ὅπου ὁ μακαρίτης μόλις ἐπὶ ὀλίγους μῆνας ἠδυνήθη νὰ ἀναπτύξη τὴν ἰδιάζουσαν αὐτῷ ἰκανότητα πρὸς τὸ διοικεῖν!

Καρδιακὸν νόσημα ἀκαίρως καιρίας ἐπενεγκὼν αὐτῷ ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀπέκοψε τὸ νῆμα τῶν ἡμερῶν του περὶ τὴν αὐγὴν τῆς 4]16 Δεκεμβρίου.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ἀνὴρ, ὃν ἐθρήνησε πᾶσα καρδιά γνωρίσασα αὐτόν, οὕτω δὲ σκληρῶς ἐπῆλθεν αὐτῷ ὁ θάνατος, ἀφαρπάσας αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ εὐρέος αὐτοῦ μέλλοντος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπείρων αὐτοῦ ἐλπίδων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ σχεδίων.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ Μακαρίτης εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ ἰσχυροῦ κρουολογήματος. Καίτοι ἰάθη καὶ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐξηκολούθει ἐκπληρῶν τὰς διοικητικὰς του ἐργασίας, ἐν τούτοις, τίς οἶδε τίνας αἰτίας ἔνεκεν, ἐνῶ ἀφ' ἐσπέρας εὐρίσκειτο ἐν εὐθυμίᾳ καὶ εὐθύμῳ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν φίλων συνδιελέγετο, τὴν αὐγὴν τῆς ἐπιούσης ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, ὡς μὴ ὤφειλεν, τοσοῦτον ἄωρος!

Ἡ τοῦ Πλωμαρίου διμογερωντία βουλομένη ὅπως παρέξῃ τρανὸν τεκμήριον τῆς μεγάλης αὐτῆς πρὸς τὸν τεθνεῶτα ὑποδιοικητὴν τῆς ἐπαρχίας τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀπεριορίστου ἀγάπης, πρὸς δὲ, ὅπως ἐπιδείξῃ καὶ τὸ μέγα ἄλγος, ὅπερ ὁ θάνατος τοιοῦτου πολυτίμου ἀνδρός, ἀόκνως ἐργαζομένου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ὑποδιοικήσεως, προῦξένῃσεν αὐτῇ, ἔγνω τὴν ἰδίῳ ἀναλώσει κήδευσιν τοῦ νεκροῦ, παρασκευάσασα ἐπὶ τούτῳ μεγαλοπρεπεστάτην τελετὴν ἀξίαν ταῖς τε ἀρεταῖς καὶ ἰδιάζουσι τῷ ἀνδρὶ πλεονεκτήμασι καὶ ἀνάλογον τῷ βαθμῷ τοῦ Μακαρίτου!

Εὐτυχὴς ἡ γῆ, ἡ καλύπτουσα τὸν νεκρὸν τοιαύτης εὐγενοῦς καὶ πολυτίμου ὑπάρξεως!

Ἐλαφρὰν δ' ἔχουεν αὐτὴν ὁ πολὺκλαυστος Ἰωάννης Νόρρ, οὐτινος αἰωνία εἶεν ἡ μνήμη!

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

Ἴδε τεύχος ΜΔ' σελ. 1406).

Αἱ παράδοξοι αὐταὶ φῆμαι καὶ ἀλλόκοτοι διηγήσεις ἐστῆριζοντο ἄρ' ἔτι βιάσεως τινος;... Ὅτ' τὸ μάθωμεν ἀναμφιβόλως ἀργότερα.

§.

Ἄς ἀφήσωμεν τὸν συνταγματάρχην Βαρόζ καὶ τὸν Ραούλ τοῦ Σαντιβέρ εὐχομένους τὴν καλὴν ἔκβασιν τῆς τολμηρᾶς τοῦ Λακίουζὼν ἐπιχειρήσεως.

Ἄς ἀφήσωμεν τὴν Μαργὼ κοιμωμένην ἢ προσποιουμένην ὅτι κοιμάται ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον τῶν δύο ὄρεινῶν ἐπιτήρησιν.

Ἄς ἀφήσωμεν τὸν Γερβᾶν τρέχοντα εἰς ἀπάντησιν τοῦ πατρὸς του.

Ἄς ἀφήσωμεν τέλος τὰ τοῦ δράματος ἡμῶν πρόσωπα νὰ ἐπισπεύσωσι μεθ' ὅλης τῆς ἰσχύος τῆς θελήσεως αὐτῶν τὰ τελεσθησόμενα συμβάντα ἡμεῖς δὲ ἀνέλθωμεν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους παρὰ τὴν ἐξωτερικὴν πύλην τοῦ μεγάρου τοῦ Ἄετοῦ.

Ἐπὶ τῆς πλατείας συνωθοῦντο οἱ χωρικοὶ συνουθεύοντες φορητοὺς ἀμάξας πλήρεις γεννημάτων, ὀπωρῶν, ἀχύρων, καὶ λοιπῶν, καὶ διάφορα ζῶα τὰ ὅποια ὤφειλον νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ μεγάρου τοῦ Ἄετοῦ, πρὸς πληρωμὴν τῶν τελῶν εἰς ἃ ὁ δεσπότης τοὺς ὑπέβαλλε.

Ὁ ἐπιστάτης ἐξηκοντούτης περίπου, πολὺσαρκος καὶ μικροῦ ἀναστήματος ὤμους ὀγκώδεις καὶ τράχηλον ταύρου ἔχων, ἴστατο παρὰ τὴν πύλην ἀσκεπῆς, ὀπλοφόρος καὶ ἐκφυλλίζων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βιβλίον περιέχον τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν μισθωτῶν, καὶ τὰ ὑφ' ἐκάστου αὐτῶν ὀφειλόμενα τέλη.

Ἐκ τῆς ἀγρίας φυσιογνωμίας του κατεφαίνετο ὅτι, τὰ ὑπὸ τῆς θηριώδους συμπεριφορᾶς του προκαλούμενα τῶν δυστυχῶν δάκρυα τῷ ἐπροξένουν ἄφατον χερὰν, ὅτι ἦν ἀκλόνητος ὡς ὁ δῆμιος, καὶ ἀναίσθητος ὡς ὁ πέλεκυς, καὶ ὅτι ὁ Ἄρχων τοῦ Ἄετοῦ ἐπέτυχε πληρέστατα εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς ἐκτελεστοῦ τῶν καταπιέσεων.

Ὁ ἐπιστάτης ἐκάλει ἕκαστον ὀνομαστί· ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὸν ἀπόντα, ἢ τὸν μὴ φέροντα ἀκριβῶς τὰ ποσὰ ἄτινα ὀφείλει νὰ παραδώσῃ.

Ἐν μόνον παράδειγμα τῆς θηριώδους τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἀρκεῖ νομίζομεν νὰ δώσῃ πλήρη περὶ αὐτοῦ ἰδέαν εἰς τὸν ἀναγνώστην.

— Φραγκῖσκος Θουραῖος, ἐκ τῆς ἐπαύλειος Σιέτης· δέκα πέντε σάκκους σίτου, τέσσαρας ἀλεύρου, ἕξ βρώμης, τρεῖς κριθῆς, πέντε γεωμηλῶν, εἰς βούς βάρους τῶν ὀκτακοσίων, τέσσαρα πρόβατα ἐνὸς ἔτους, καλῶς ἔχοντα καὶ μὴ κεκαρμένα, τριάκοντα ὄρνιθας παχειάς, τέσσαρας λίτρας βουτύρου καὶ τέσσαρα κιλόγραμμα χύρου, πεντήκοντα τάλληρα . . .

Εἶπεν καὶ ἐσιώπησεν.

Οὐδεὶς ἀπήντησεν· π α ρ ὶ ν !

Ὁ ἐπιστάτης ὑψώσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀντὶ τοῦ γεωργοῦ ὃν ἐπερίμενε εἶδε πρὸ αὐτοῦ ὄραν νεάνιδα, τρέμουσαν καὶ ὠγρὰν καὶ τὰ δάκρυά της διὰ τοῦ ρινομάκτρου σπογγίζουσαν.

— Τί εἶν' αὐτό; ἠρώτησε κτηνωδῶς· ποῖά εἶσαι σύ;

— Εἶμαι ἡ θυγάτηρ τοῦ Φραγκίσκου . . . ἐψιθύρισε ἡ πτωχὴ νεάνις.

— Ποῦ εἶναι ὁ πατήρ σου;

— Εἰς τὸν οἶκον.

— Διατί δὲν ἦλθε;

— Δὲν ἠμπόρεσε.

— Πῶς! . . . Πῶς! . . . ἀνέκραξεν ἐν ὀργῇ δὲν ἠμπόρεσε! . . . τί θὰ ποῦν αὐτά; . . . καὶ τὰ τέλη; . . . τὰ τέλη . . .

Ἡ νεάνις ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ ἀνελύθη εἰς λυγμούς.

— Γιὰ νὰ σὲ πῶ! ἐξηκολούθησεν ὁ ἐπιστάτης, μήπως μᾶς περιπαίξετε σεῖς; ὁ Φραγκῖσκος εἶναι ἡ πλουσιώτερος μισθωτῆς! . . . τὰ τέλη μας! ποῦ εἶναι τὰ τέλη; . . .

— Θεῦ κύριε εἰ Γρίζοι ἦλθον . . .

— Οἱ Γρίζοι ἦλθον; Ἐ καλὰ ἔπειτα;

— Ἡρπασαν! ἐλεηλάτησαν! ἔκαυσαν τὰς ἀποθήκας, ἀπήγαγον τὰ ζῶα καὶ βόας καὶ πρόβατα, τὰ πάντα! . . .

— Καὶ ὁ πατήρ σου τοὺς ἀφῆκε, χωρὶς νὰ ὑπερασπισθῇ;

— Ὁ! κύριε, ἐξ ἐναντίας ὑπερησπίσθη, ἐπο-

λέμησε! . . . ὡς στρατιώτης! . . . Εἰς τῶν ἀδελφῶν μου ἐπληγώθη ἐπικινδύνως, καὶ ὁ πατήρ μου ἐπίτης ἐπληγώθη εἰς τὸν μηρόν! . . .

— Τί μὲ μέλει; καὶ τὰ τέλη;

— Ἄφου, κύριε, δὲν ἔμεινε τίποτε! . . .

— Μήτε τὰ πεντήκοντα τάλληρα;

— Κύριε ἐσκεπτόμεθα νὰ πωλήσωμεν βόας καὶ πρόβατα διὰ νὰ προμηθευθῶμεν χρήματα . . .

— Καὶ ὁ πατήρ σου νομίζει ὅτι θὰ τὰ περάσῃ ἔτσι;

— Ἐλπίζει ὅτι ἡ ὑψηλότης του θὰ τὸν λυπηθῇ! . . . εἶναι κληνῆρης, καὶ ἀσθενὴς ἐκ τῆς πληγῆς του! . . .

— Τότε λοιπὸν εἶπέ τῳ ἐκ μέρους μου ὅτι ἂν ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν δὲν πληρώσῃ ἀκριβέστατα ὅλα τὰ τέλη, θὰ νοσηλευθῇ εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ μεγάρου.

— Ἐλεος, κύριε, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ! . . . ἐψιθύρισε ἡ δυστυχὴς οἰμώσουσα, λυπηθῆτέ μας!

— Ἡκουσες; ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν . . .

— Πλὴν, Θεέ μου, πῶς θὰ κάμωμεν . . .

— Τοῦτο δὲν μὲ μέλλει! . . . Σιωπή! . . . ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν! . . . Ἄλλως . . .

Καὶ ἐκάλεσεν ἄλλον.

Πιστεύοντες ὅτι ὁ ἀναγνώστης ἀρκετὰ ἐφωτίσθη περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου παραλείπομεν ἄλλας λεπτομερείας ὡς περιττάς, καὶ ἐπαναλαμβάνομεν τὸ νῆμα τῆς διηγήσεως ἡμῶν.

Ὅταν ὁ ἐπιστάτης ἐκάλεσε τὸν Γερβᾶν χωρικός τις πλησιάσας τῷ εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ εἰς τροχὸς τῆς ἀμάξης του ἐθραύσθη καθ' ὁδὸν καὶ ἠναγκάσθη νὰ σταθῇ διὰ νὰ τὸν ἐπιδιορθώσῃ ὥστε θὰ φθάσῃ μετ' ὀλίγον ἄμα ἡ ἐργασία περατωθῇ.

— Καλὰ! ἀπήντησεν οὗτος θὰ τὸν καλέσωμεν τελευταῖον.

Καὶ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον του.

Ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ ἢ δὲ παραλαβῇ τῶν τελῶν ἐτελείωσε πρὸ μιᾶς στιγμῆς.

Ἀντίδης ὁ τοῦ Μονταιγοῦ κατελθὼν ἀπὸ τοῦ μεγάρου ἔστη πρὸ τῆς μεγάλης θύρας τῆς τιμῆς βλέπων δὲ τὴν μὲν ἐργασίαν περατωθεῖσαν τὰς θύρας ὁμῶς εἰσέτι ἀνοικτάς.

— Τί σημαίνει τοῦτο; ἠρώτησεν ἕνα τῶν ἐποκόμων καὶ διατί δὲν κλείουν τὰς θύρας ἀφου ἡ παραλαβὴ ἐτελείωσε;

Ὁ Ἴπποκόμος ἔδραμε νὰ πληροφορηθῆ μετὰ τινος δὲ στιγμᾶς ἐπανῆλθε μετὰ τοῦ ἐπιστάτου ὅστις ταπεινῆ τῆ φωνῆ.

— Ὑψηλότατε, εἶπε, περιμένομεν ἀκόμη ἓνα.

— Καὶ ποῖος αὐθάδης τολμᾷ νὰ βραδύνη τόσον; . . .

— Ὁ Γερβᾶς ὑψηλότατε.

— Καὶ διατί;

— Διότι ἐθραύσθη καθ' ὁδὸν εἰς τροχὸς τῆς ἀμάξης του . . .

— Ἐπρεπε νὰ προφυλαχθῆ, καλὰ νὰ πάθῃ.

— Τί διατάττετε; ὑψηλότατε.

— Κλείσατε τὰς θύρας.

— Καὶ ὁ Γερβᾶς;

— Θὰ ἔλθῃ αὔριον.

Μόλις ὁ ἐπιστάτης ἐκινήθη διὰ τὴν ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του, καὶ αἴφνης ἤκουσθη φωνὴ ἠχηρὰ ἄδουσα ἐπὶ τῆς πλατείας τὴν πρώτην στροφὴν ἄσματος τὸ ὁποῖον οἱ ὄρειοι τοῦ Λακίουζὸν εἶχον μάθει κατὰ τὰς πρὸς τὴν κάτω χώραν ἐκδρομάς των.

— Κύριε ἐπιστάτα ὁ Γερβᾶς ἔφθασε . . .

— Καλὰ ὑπάγω . . .

Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν πλατεϊάν.

Ὁ Ἀντίδης τὸν ἐκράτησε.

— Ὅχι, εἶπε, μέινε καὶ ἄς ἔλθῃ ὁ Γερβᾶς, θὰ λάβῃ τὰ τέλη ἐνώπιόν μου.

Ὁ ὑπὴρέτης ἔδραμε νὰ προσκαλέσῃ τὸν βραδύναντα χωρικὸν ὅστις ἐπλησίασεν ἄδων τὴν δευτέραν στροφὴν.

— Πᾶ! ἀνέκραξεν ὁ Ἀντίδης αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Γερβᾶ ὁ σαλπικτής!

— Ναὶ ὑψηλότατε ἀντὶ πατρός, ἔτοιμος νὰ σᾶς ὑπηρετήσω, ἀπήντησεν ὁ νέος.

— Καὶ πῶς ἐγινεν αὐτό;

— Ἀπλούστατον, ὑψηλότατε, ἀπήντησα τὸν πατέρα μου εἰς Σωζιράρ· ἔμεινεν ὀπίσω διότι ἐθραύσθη ὁ τροχὸς τῆς ἀμάξης του, ἦτον δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἀδιάθετος ὥστε διὰ νὰ μὴ κατηγορηθῆ ἐπὶ ἀμελείᾳ τὸν ἀντικατέστησα . . .

— Ὁ λοχαγὸς σήμερον δὲν σὲ ἤθελε;

— Ὅχι, φαίνεται ὑψηλότατε, διότι μὲ ἔδωκεν ἄδειαν μέχρις αὔριον.

— Εἶναι εἰς τὴν ὁπὴν τῆς Γανγώνης;

— Ὅχι, ὑψηλότατε, ἀνεχώρησε τὸ πρωτῆ.

— Μόνος;

— Μετὰ τοῦ Βαρὸζ, Μαρκῆ καὶ ἐξήκοντα ὀρεινῶν.

— Καμμία ἐστρατεία βέβαια;

— Νομίζω, ὑψηλότατε.

— Ποῦ;

— Δὲν μοι τὸ εἶπε,

— Γνωρίζεις πότε θὰ ἐπιστρέψουν;

— Ἀπόψε, Ὑψηλότατε.

Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ἐνύκτωσεν ὄλωσ διόλου,

— Ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης, νὰ ζυγίσωμεν τὸν χόρτον καὶ τοὺς σάκκους;

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Ἀντίδης, σπεύσατε νὰ ὑψώσητε τὰς γεφύρας καὶ νὰ κλείσητε τὰς θύρας . . . αὔριον τὰ ζυγίζετε . . .

— Τί νὰ κάμωμεν τὴν ἄμαξαν;

— Ἄς τὴν μεταφέρουν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Δεξαμενῆς καὶ ἄς τὴν ἀποζεύξουν.

— Ὑψηλότατε, εἶπε τότε ὁ Γερβᾶς μίαν χάριν σᾶς ζητῶ.

— Τί;

— Ἐπιτρέψατε νὰ βάλουν τοὺς βόας εἰς τινα ἀχυρῶνα, καὶ νὰ μείνω ἐγὼ ἐδῶ . . . θὰ κοιμηθῶ ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἐντὸς τοῦ χόρτου . . .

— Διὰ τοὺς βόας ἔστω . . . σὺ ὅμως, ὄχι . . . διότι οὐδεὶς ξένος εἶναι τὴν νύκτα δεκτὸς ἐν τῷ μεγάρῳ.

— Ὑψηλότατε, αὔριον πρέπει νὰ εὐρεθῶ τὰ χαράγματα εἰς τὴν ὁπὴν τῆς Γανγώνης, καὶ διὰ τοῦτο . . .

— Ὑπάγε νὰ κοιμηθῆς εἰς τοῦ πατρός σου καὶ αὔριον ἄς ἔλθῃ ἐκεῖνος νὰ λάβῃ τὰ ζῶα καὶ τὴν ἄμαξαν.

— Εἰς τὰς διαταγὰς σας, Ὑψηλότατε.

Καὶ κτυπήσας τοὺς βόας τοὺς διηύθυνε πρὸς τὴν ὁδὸν τῶν περιπόλων ἐξακολουθῶν μεγαλόφῶνως τὸ ἄσμα του.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Δεξαμενῆς ὁ νέος ἀπέζευξε τοὺς βόας ἀφῆκε τὴν ἄμαξαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς, ἀπεμακρύνθη ἀφοῦ ὑψηλόφῶνως εἶπε τὰς λέξεις ταύτας, δῆθεν μονολογῶν.

— Τὸ δυσκολώτερον ἐγένετο! καλὴ ἐπιτυχία.

Ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ὁδὸν τῶν περιπόλων διῆλθε τὴν μεγάλην αὐλὴν τῆς τιμῆς, τὴν πλατεϊάν, τὰς γεφύρας, καὶ ἀπῆλθεν ἄδων μετὰ

μεγαλειτέρας καὶ ἠχηροτέρας φωνῆς.

Κατερχόμενος δὲ τὸ ὄρος δὲν ἔπαυσε τὸ ἄσμα του (τὸ ὁποῖον εἶχε τριάκοντα δύο στροφάς . . .) ἀλλ' ἡ φωνὴ του μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξασθενήσασα ἐχάθη ἐπὶ τέλους ἐν τῇ ἀποστάσει.

—ο—ο—ο—

▲.

Ο ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΑΙΤΟΥ.

Πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχε παύσει τοῦ νὰ ἀκούεται ἡ τελευταία στροφή τοῦ ἄσματος τοῦ Γερβᾶ πρὸς τὴν πεδιάδα ἐπιστρέφοντος.

Ἦτον ἡ δεκάτη τῆς ἐσπέρας.

Τὸ ψῆχος ἦν ὀρεμύ, ἡ δὲ σελήνη ἐκρύπτετο ἐντὸς πέπλου πυκνῶν νεφελῶν τὸν οὐρανὸν καλυπτόντων.

Τὰ φῶτα ἐσβένουντο ἀλληλοδιαδόχως ἐν τῷ μεγάρῳ, ἐκτὸς ἐνὸς καὶ μόνου. Βαθεῖα δὲ σιγὴ καὶ πυκνὸν σκότος περιέβαλλον τὸν ἐπιβλητικὸν τῆς οἰκοδομῆς ὄγκον.

Ὁ Ἄρχων τοῦ Ἀετοῦ ἐκάθητο, ἐντὸς ἀπιστεύτου τὴν σήμερον ἐκτάσεως αἰθούσης, ἐπὶ ἀνακλίντρον φέροντος ὡς κορωνίδα τὰ οἰκόσημα τῶν Μονταιγοῦ, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῶν φλογῶν τὰς ὁποίας ἡ ἐν τῇ ἐστία πυρὰ ἐξέπεμπε.

Ὑπὴρέτης τέσσαρα βήματα μακρὰν αὐτοῦ ἰστάμενος ἐπερίμενε τὰς διαταγὰς του.

Ὁ Ἀντίδης κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦν πενήντη πεντηχοντούτης, ἀλλ' ἐξετάζων τις τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου καὶ τὰς γραμμάς τοῦ σώματός του δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπολογίσῃ ἀκριβῶς τὴν ἡλικίαν του.

Ἀνάστημα ὑψηλὸν, καὶ ἐντελῆ τοῦ σώματος συμμετρίαν κεκτημένος ἴστατο εὐθὺς ὡς νεανίας, τὸ δὲ σῶμα του μετὰ θαυμασίας ἰσορροπίας ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν καὶ εὐσάρκων μηρῶν του· ἀπερίγραπτον δ' εὐστροφίαν καὶ καταπληκτικὴν τῶν μύων ἰσχὺν ἔχων ἀνήρχετο τὰς ἀπροσίτους φημιζόμενας ἀνωφερίας μετὰ ταχύτητος καὶ εὐλυγισίας νέου ὄρειου κυνηγοῦ.

Τὸ χαρακτηριστικώτατον πρόσωπόν του εἶχε κανονικὴν ὠραιότητα, καὶ μ' ὄλα ταῦτα ἐκ πρώτης ὄψεως ἐνέπνεεν αἶσθημα ἀποστροφῆς καὶ

σχεδὸν τρόμου, ὡς ἐκ τῆς καμπύλης ἴσως ρινός, καὶ τῆς ἀγρίας καὶ σκληρᾶς ἐκφράσεως τῶν μεγάλων τοῦ ὀφθαλμῶν βαθέος καὶ σκοτεινοῦ πρᾶσινου χρώματος ὄντων.

Ἐπὶ τῆς πυκνῆς καὶ μελαίνης κόμης του οὐδὲ μία λευκὴ θριξ διεκρίνετο, ὁ δὲ βαθὺς αὐτοῦ πώγων ἦτον ἡ σφραγίς, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀλοκότου ταύτης φυσιογνωμίας.

Ἐἶπομεν ὅτι ἐκάθητο τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὴν ἐστίαν προσηλωμένους ἔχων.

Ἐψῶσεν αἴφνης τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπεν εἰς τὸν ὑπὴρέτην·

Ἐπάγε νὰ φέρῃς τὴν φυλακισμένην . . .

Ὁ ὑπὴρέτης ἐξῆλθε.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του, Ἀντίδης ὁ τοῦ Μονταιγοῦ ἀναστὰς ἤρξατο περιπατῶν ταχεῖ τῷ βήματι ἐν τῇ αἰθούσῃ, τὴν κεφαλὴν κύπτουσαν, τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ, οἶονεὶ ὑπὸ βαθείας κατεχόμενος σκέψεως.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ὁ ὑπὴρέτης ἐπέστρεψε συνοδεύων νεάνιδα.

Περαιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ νεᾶνις αὕτη ἦτον ἡ Ροδῆ.

Ἡ μνηστὴ τοῦ Ραοῦλ τοῦ Σαντιβέρ ἔστη βήματα τινὰ μακρὰν τοῦ Ἀρχοντος τοῦ Ἀετοῦ ἄφρονος καὶ ἀκίνητος.

Ἐπὶ τοῦ ὄχρου καὶ ἀλλοιωθέντος προσώπου της ἐφαίνοντο ἴχνη προσφάτων δακρῶν.

Ἀντίδης ὁ τοῦ Μονταιγοῦ προσήλωσεν ἐπ' αὐτῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ τὴν θεώρησεν ἐπὶ μακρὸν, μετ' ἀλλοκότου προσοχῆς καὶ ἐπιμονῆς.

— Μικρά, τῆ εἶπε ἔπειτα ξερῶς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀγρίως μῆτε ἀπειλητικῶς, ἄκουσόν μου . . .

Ἡ Ροδῆ ὑψωσε τὴν κεφαλὴν.

Ἡ φυσιογνωμία της ἤλλαξεν ἀμέσως, συνωφρῶνθη, τὸ βλέμμα της ἐγένετο ὀξύ, ὑπερήφανον μείδιαμα ἐπεκάθησεν τῶν χειλέων της, ἐρύθημα δ' ἀγανακτήσεως ἀνεπέδησε ἀπὸ τῆς καρδίας της ἐπὶ τοῦ ὄχρου της μετώπου.

Τὸ γλυκὺ καὶ ἀγνὸν κάλλος της ἔλαβε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν χαρακτηριστὰ ἐπιβλητικὸν μεγαλείου, ὅπερ τὴν καθίστα περιλαμπῆ.

Ἦν οἶονεὶ βασίλισσα ἐξωργισθεῖσα.

Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Ἄρχων τοῦ Ἀετοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν θαυμασίαν ταύτην μεταβολὴν.

— Σᾶς ἀκούω, κύριε, εἶπε σταθερῶς ἡ Ροδῆ, καὶ εἰμὶ ἑτοιμος νὰ σᾶς ἀπαντήσω . . .

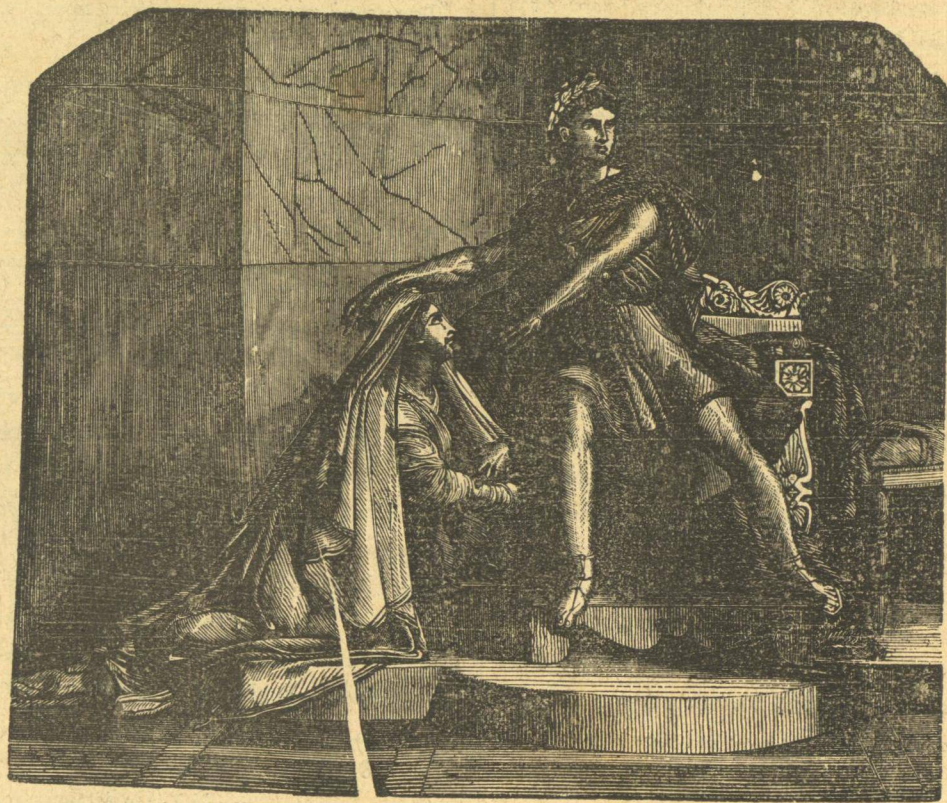
— Πολλὰ βεβαίως θὰ ἐδίδατε διὰ νὰ ἐξέλθῃτε ἐντεῦθεν, δὲν ἔχει οὕτω; ἐπανελάβεν ὁ εὐπατρίδης.

— Ἀπατᾶσθε κύριε . . .

— Πῶς! ἡ φυλάκισις δὲν σᾶς φαίνεται βαρεῖα;

— Μὲ κάμνεις εὐτυχῆ καὶ ὑπερήφανον! . . . ὅταν τόσοι γενναῖοι καὶ εὐγενεῖς ἄρχοντες ἀφοσιούνται ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν ἱερὸν τῆς ἐπαρχίας ἀγῶνα, πῶς μία πτωχὴ κόρη νὰ μὴ θυσίασῃ μετὰ χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας τὴν ἐλευθερίαν τῆς, καὶ ἐν ἀνάγκῃ τὴν ζωὴν τῆς! . . .

— Τοῦτο εἶναι φανατισμός! ἀπήντησεν ὁ Ἀντίδης μετὰ βεβιασμένου μειδιήματος.

Ἡ Ἀκτὴ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Λουκίου

— Οὐχί, κύριε, εἶναι ἀφοσιώσις.

Ἐπῆλθε στιγμιαία σιγῇ· ἔπειτα ὁ Ἀντίδης ἐπανελάβεν:

— Ἐὰν ὠρκίζεσθε ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς σας θὰ ἐτηρεῖτε τὸν ὄρκον τας;

Ἡ Ροδῆ ἀνέστειλε τοὺς ὤμους.

— Σᾶς ἐρωτῶ ἐπίσης, ἀνέκραξεν ἔπειτα μετ' ἄκρας περιφρονησεως, τί φρονεῖται περὶ τῶν ἐπιόρκων;

— Ὡστε ἂν σᾶς ἄφινον ἐλευθερίαν ἐπιβάλλων ὑμῖν ὄρκον ὅτι εἰς οὐδένα ἐν τῷ κόσμῳ μῆτε εἰς

ἱερέα καὶ ἐν τῇ ἐξομολογήσει, θὰ ἀποκαλύψετε ἡμῶν . . .
ὁ μέρους ἐνθα σᾶς ἔφερον, θὰ ἠδυνάμην νὰ βα-

Ἡ Ροδῆ τὸν διέκοψεν.

Ἡ ἐν Παλαιστίνῃ πόλις Ἰωσαφάτ.

— Ἄρκεϊ, κύριε, ἄρκεϊ, τῷ εἶπε . . .

— Τί σημαίνει τοῦτο; . . .

— Σημαίνει ὅτι δὲν πρέπει νὰ μὲ ζητήσετε

ὄρκον τὸν ὁποῖον δὲν θὰ κάμω . . .

— Ἀργεῖσθε νὰ ὀρκισθῆτε ἐχεμύθειαν;

— Μάλ' στα.

— Καὶ διατί;
— Διότι ἅμα ἐξεληθούσα θὰ ἐπωφεληθῶ τῆς ἐλευθερίας μου ὅπως ἀμέσως πληροφορήσω τοὺς ἥρωας, οἵτινες σᾶς νομίζουν φίλον των, τί ἐστὶ πράγματι Ἀντίδης ὁ τοῦ Μονταιγού ὁ ἄρχων τοῦ Ἀστοῦ...

— Πρόσεχε, Μικρά! . .
— Εἰς τί, κύριε;
— Εἰσθε ὑπὸ κράτησιν, καὶ τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν ἀπορρίπτετε, δύνασθε νὰ τὴν περιμένετε ἐπὶ πολὺ! . .

— Θὰ βαρυνθῆτε πρὸ ἐμοῦ, κύριε! ἡ ἀδικία ἔχει ὄρια, ἡ αὐταπάρνησις ὅμως οὐχί . . .
(ἀκολουθεῖ.)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΧΙΩ.

Μετ' εὐχαριστήσεως πληροφορούμεθα ὅτι ἀπὸ τῆς Β^α προσερχοῦς Ἰανουαρίου γενήσεται ἔναρξις τῶν μαθημάτων τῶν παρ' ἡμῖν ἐκ νέου ἰδρυθέντων Δημ. Ἐκπαιδευτηρίων ἀπὸ τῶν δύο νεοδημιτῶν Ἀλληλοδιδασκτικῶν ἐν Ταλλάρφ καὶ Κάμπφ μέχρι τῆς 2ας Γυμνασιακῆς τάξεως ἐπὶ τοῦ παρόντος, (τῶν δύο ἄλλων ἐν τῇ πόλει ἀλληλοδιδασκτικῶν πρὸ πολλοῦ λειτουργούντων). Ἡ δὲ Σ. Ἐφορία σκεφθεῖσα ὅτι διὰ τῆς ἄχρι τοῦδε κακῶς ἐν χρήσει οὔσης παρ' ἡμῖν Ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου, τὰ θεμελιώδη, οὕτως εἰπεῖν, ἀλληλοδιδασκτικὰ αὐτὰ σχολεῖα ἦκιστα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν ἀνταπεκρίνοντο, καὶ μὴ ἐπιθυμοῦσα ἵνα διατελώσιν εἰσέτι καρκινοβατοῦντα, ἔσπευσε νὰ μεταπέμψῃ ἐξ Ἀθηνῶν Διδάσκαλον εἰδήμονα τῆς νέας Γερμανικῆς μεθόδου, ὅπως διδάξῃ αὐτὴν οὐ μόνον τοῖς κ. Διδασκάλοις τῶν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐφορίας ἐξαρτωμένων σχολείων, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἐν γένει τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς νήσου διδάσκουσι καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ διδασκῶσιν αὐτὴν δωρεάν.

Πιστεύομεν δ' ὅτι δὲν θέλομεν νομισθῆ οὔτε ὑπερβολικαὶ οὔτε κόλακες, λέγοντες ὅτι οἱ κ. κ. Ἐφοροὶ εἰσὶν ὑπέρτεροι παντὸς ἐπαίνου δι' ἣν καταβάλλουσι μεγίστην τῷ ὄντι μέριμναν, ὅπως ἀναπληρώσωσιν ἐλλείψεις σπουδαιοτάτας, λάθρα ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς Ἐκπαιδευτηρίοις εἰσδυσά-

σας, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου ὡς μὴ ὄφειλε καθιερωθεῖσας. Καὶ συνομολογοῦμεν μὲν ὅτι, οὐδαμοῦ τὸ τέλειον, οὐχ ἤττον κηρύττομεν μετὰ λύπης ὅτι ἐν πολλοῖς τέως ἐκαρκινοβατοῦμεν. Καὶ πρῶτον μὲν ἡ ὡς μὴ ὄφειλε σπουδαίως παραμεληθεῖσα διαγωγή τῶν μαθητῶν καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς κ. Διδασκάλους, τὴν βδελυγμίαν καὶ τὸν ἀποτροπιασμὸν τῶν εὖ φρονούντων προῦκάλει. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δεόν νὰ ληφθῇ ἡ προσήκουσα φροντίς, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνάγκη νὰ ἐννοήσωσι πρῶτον οἱ γονεῖς αὐτοί, ὅποια τὰ ἑαυτῶν καὶ τὰ τῶν τέκνων αὐτῶν πρὸς τοὺς κ. Διδασκάλους καθήκοντα, καὶ ἐπομένως ὅποια τὰ τῶν κ. Διδασκάλων πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς ἅπασαν τὴν κοινωνίαν καθόλου. Ἐνταῦθα οὐδόλως ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀναφέρωμεν λυπηρὰ παραδείγματα, οὐδὲ νὰ ποιήσωμεν δύσφημον μνεῖαν ὀνομάτων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Οὐδεὶς ὅμως θέλει ἐλέγξει ἡμᾶς ψευδομένους, ἂν ἐκ πείρας καὶ ἐκ τοῦ πλησίον γνωρίσαντες τοὺς μαθητὰς εἴπωμεν, ὅτι εὐρίσκομεν τὴν διαγωγὴν αὐτῶν (καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν τῇ πόλει) λίαν δυστυχῶς παρημελημένην, καὶ ἐπομένως ὅλως ἀπέδουσαν μαθηταῖς ὀφείλουσι μετὰ τῶν γραμμάτων νὰ διδάσκωνται τὴν καλὴν ἀνατροφὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν λεγομένην ἠθικὴν ἀρετὴν, ἧς ἄνευ τὰ γράμματα ὀλέθρια μᾶλλον ἢ χρησιμὰ εἰσι.

Καὶ ἀληθὲς μὲν εἶνε ὅτι τὰ πλυμμελήματα ταῦτα προέρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ μὲν ἐξ ἐλλείψεως ἠθικῆς οἰκιακῆς ἀνατροφῆς, τὸ δὲ ἐκ παραλόγων ἀδυναμιῶν γονέων τινῶν οὐ μόνον ἐλάχιστα συντελούντων, ἀλλὰ καὶ βαναύσως κατὰ τῶν κ. Διδασκάλων καὶ Ἐφόρων ἔστιν ὅτε ἐξανισταμένων. Οὐδόλως δὲ νομίζομεν θέλουσι κατηγορήσει ἡμῶν περιττολογίαν, ἂν πρὸς ταῖς ἄλλαις γνωσταῖς καὶ πανθομολογουμέναις προγονικαῖς ἀρεταῖς καὶ ἀξιεπαίνους παραδείγμασιν ὑπομνήσωμεν αὐτοῖς ἐνταῦθα καὶ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κ[ ]πόλεως Μεγάλου Θεοδοσίου ἀξιόμιμητον ἐπεισόδιον.

Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἐκτιμῶν τὰ πλεονεκτήματα τῆς παιδείας καὶ καλῆς ἅμα ἀνατροφῆς, οὐδόλως παρημέλησε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καλὴν τοῦ υἱοῦ του ἀνατροφὴν,

καὶ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα ἀξιόμιμητον εἰς τοὺς αὐλικούς του. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἔγραψε πρὸς τὸν Δαμάσιον Πάπαν, νὰ τῷ προμηθεύσῃ διὰ τὸν υἱὸν του Ἀρκάδιον Διδάσκαλον τοιοῦτον ὁποῖον οὗτος ἐνέκρινεν. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Πάπας λαβὼν ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὴν Παιδείαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπαιτούμενας ἐπιλοίπους ἀρετάς, ἐξελέξατο ὡς τοιοῦτον τὸν Ἀρχιδιάκονον τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας Ἀρνήσιον οὗτινος ἐγίνωσκε καλῶς τὴν ἀρετὴν, τὴν εὐσέθειαν καὶ τὴν μεγίστην πολυμάθειαν, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Θεοδόσιος ἐδέχθη ὡς θησαυρὸν θεόπεμπτον, ἐπιδαφιλεύσας αὐτῷ τὰς μεγαλειτέρας τιμὰς. Δοὺς δ' αὐτῷ τὰς δεύσας διὰ τὸν υἱὸν του παραγγελίας, καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὰς ἀναγκαίας διὰ τὸν διδάσκαλον συμβουλὰς, διέταξε τὴν ἐναρξιν τῆς διδασκαλίας.

Ἡμέραν τινὰ ἐπιθυμῶν νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ μάθημα τοῦ υἱοῦ του εἰσηλθεν αἴφνης εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ δωμάτιον, καὶ παρατηρήσας τὸν μὲν διδάσκαλον ἰστάμενον, τὸν δὲ υἱὸν του καθήμενον ἐνώπιον αὐτοῦ, παρεπονθήθη αὐστηρῶς πρὸς ἀμφοτέρους. Καὶ ἐπειδὴ ἐθεώρει τὸ σέβας ὡς τὸ πρῶτον καθήκον τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὸν διδάσκαλον, διέταξε τοῦτον μὲν νὰ καθίσῃ, ἐκεῖνον δὲ νὰ ἴσταται ὀρθῶς καὶ ἀσκεπῆς ἐνώπιον αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ μαθήματος. Ἀποταθεὶς δὲ πρὸς τὸν Ἀρνήσιον τῷ εἶπεν ὅτι ἤθελε τὸν θεωρεῖ κατώτερον ἢς τῷ ἐπεδαφιλεύσε τιμῆς, ἂν μετὰ τῶν γραμμάτων δὲν ἐφρόντιζε νὰ διδάξῃ τὸν υἱὸν του καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐπέθειαν καὶ τὸν σεβασμὸν. Καὶ ἐπειδὴ οὗτος θελήσας νὰ δικαιολογηθῇ ἀπήντησεν ὅτι ἐνόμιζε καθήκον του νὰ φέρηται οὕτω πρὸς ἕνα ἡγεμόνα φέροντα ἤδη τὰ παράσημα τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας, ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπιπλήττων αὐστηρῶς τὸν υἱὸν του τῷ εἶπεν ὅτι τὸν θεώρει ἀνάξιον τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ στέμματος, ἂν μετὰ τῶν ἄλλων δὲν ἐμάνθανε ν' ἀπονέμη τὸ ἀνήκον πρὸς τοὺς μεγαλειτέρους του σέβας καὶ τὴν ὀφειλομένην πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ τιμὴν καὶ εὐγνωμοσύνην. Διὰ νὰ περιστείλῃ δὲ αὐτὸν διέταξε ν' ἀφαιρῶσιν ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἡγεμονείας, καὶ πᾶν ἄλλο δυνάμενον νὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ τιμὴν καὶ τὸ ὀφειλόμενον σέβας.

Στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν υἱὸν του τῷ εἶπε· δέχθητι παρ' ἐμοῦ μὲν τὸ στέμμα καὶ τὴν βασιλείαν, παρὰ τούτου δὲ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν· καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλω νὰ ἦται τούτῳ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ εὐγνώμων. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις περὶ τούτων.

Εὐχῆς δ' ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἂν οἱ κ. κ. Ἐφοροὶ ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ ἤδη αἰσίως καταφθάντος ἐνταῦθα Μητροπολίτου κ. κ. Ἀμβροσίου ἀνελάμβανον αὐτοδικαίως νὰ ἐπιβλέπωσι καὶ ἐπιτηρῶσι καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐν τοῖς χωρίοις σχολεῖα, ὅπως διορίζωνται διδάσκαλοι καλῆς διαγωγῆς καὶ ἐγνωσμέτης ἱκανότητος, συνωδῶ τῷ προγράμματι τῶν ἐν τῇ πόλει σχολείων διδάσκοντες, καὶ ὀφείλοντες ὑπέχειν λόγον τῶν ἐναιουσιῶν αὐτῶν ἔργων.

Μεγάλως δ' ἤθελον εὐεργετήσῃ τὴν πατρίδα, ἂν συνεννοούμενοι ἐν ἀνάγκῃ μετὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπὶ φιλομουσίᾳ διακρινομένου Ὑψηλοτάτου κ. κ. Διοικητοῦ, ἀπηγόρευον τὴν σύστασιν ἰδιωτικῶν σχολείων ὑπ' ἀγυρτῶν καὶ ἀγραμμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διευθυνομένων, οὐσιωδῶς τὴν νεολαίαν ἀδικούντων, οἵτινες σπουδαίας συνήθως κατακτήσεις ποιοῦσιν ὠφελοῦμενοι τῆς ἀμαθείας καὶ ἀπειρίας τοῦ δυστυχοῦς ὄχλου, ὅστις καίτοι ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν σχολεῖα πολὺ κάλλιον συγκριτικῶς κατηρτισμένα, καὶ ἐπὶ βουνεχῶν καὶ γράμματ' εἰδότην ἐφορώμενα καὶ ἐποπτευόμενα, ὑπὸ τοιαύτης ὅμως δυστυχῶς βλακειᾶς καὶ ἀγνοίας κατέχεται ὥστε παρορῶν αὐτὰ προστρέχει εἰς τὰ ἰδιαίτερα (ἐννοοῦμεν τὰ ὑπ' ἀμαθῶν καὶ ἀνικάνων ἄνευ τινὸς ἀδείας ἰδρυόμενα καὶ διευθυνομένα), ὅπως οἰονεὶ ἀθρόως καὶ ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἀρυσθῇ τὰ τῆς παιδείας νάματα.

Πολὺ ὀρθῶς ὅθεν καὶ ὁ θεῖος Πλούταρχος ἐν τῷ « Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς » ἠθικωτάτῳ αὐτοῦ λόγῳ προστίθησιν ὅτι δικαιοτάτα δύναται τις νὰ πτύσῃ εἰς τὸ μέτωπον πατέρας τινὰς, οἵτινες πρὶν δοκιμάσῃ τοὺς μέλλοντας νὰ διδάξῃσι τὰ τέκνα αὐτῶν, δι' ἄγνοιαν ἐνίοτε δὲ καὶ δι' ἀπειρίαν ἐμπιστεύονται αὐτὰ εἰς ἀνθρώπους ἀμαθεῖς καὶ ἀχρεῖους. Ἄλλ' οὐ τοσοῦτον καταγέλαστον τοῦτο, (διότι ἐνδέχεται, ὡς εἴπομεν, νὰ πράττωσι τοῦτο ὑπ' ἀπειρίας), ὅσον ἄτοπὸν ἐστὶ τὸ ἐξῆς· Καίτοι δηλ. γινώσκοντες καλῶς ἐνίοτε, ἢ ἀκού-

οντες παρ' άλλων εὐδημονεστέρων αὐτῶν περὶ τῆς ἀμαθείας καὶ μὴ ὀρθῆς διδασκαλίας ἐνίων παιδευτῶν, τούτοις ὁμως ἐμπιστεύονται τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, ἄλλοι μὲν ταῖς τῶν ἀρεσκομένων ἐνδίδοντες κολακείαις, ἄλλοι δὲ ταῖς συστάσει φίλων ὑπέκοντες.

Εὐφρέστατα δὲ καὶ πάνυ ἀστείαις καὶ ὁ τοῦ δαιμονίου Σωκράτους μαθητῆς Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος ἔσχωψε διὰ τοῦ λόγου πατέρα ἄφρονα καὶ ἀνόητον. Διότι ὅτε τοιοῦτός τις πατὴρ ἠρώτησεν αὐτὸν πόσον μισθὸν ἀπῆτει διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ του, ὁ Ἀρίστιππος τῷ ἀπεκρίθη « Χιλίας δραχμάς » Ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ὑπερβολικῆν θεωρήσας τὴν ἀπαίτησιν τοῦ φιλοσόφου, παρετήρησεν αὐτῷ ὅτι ἀντὶ τοσοῦτων δραχμῶν ἠδύνατο ν' ἀγοράσῃ ἀνδράποδον, ὁ Ἀρίστιππος ἀστείότατα σκώπτων τοῦτον, « Ἀγόρασον λοιπὸν αὐτὸ, τῷ εἶπε, καὶ θὰ ἔχῃς δύο. »

Ἄλλ' εἰς πόσους δυστυχῶς γονεῖς ἀποτεῖνός τις καὶ σήμερον εἶτι δὲν δύναται νὰ ἐπαναλάβῃ μετὰ λύπης μὲν ἀλλὰ λίαν καταλλήλως τὸ περιβόητον ἐκεῖνο τοῦ φιλοσόφου ἀπόφθεγμα « Καὶ ἔξεις δύο; »

Περαίνοντες τὴν βραχυῖαν ταύτην διατριβὴν ἡμῶν εὐχόμεθα σύμπνοιαν καὶ σύνεσιν ἅπασιν ἐν γένει τοῖς κ. κ. συμπολίταις ἡμῶν, ἰδίᾳ δὲ τοῖς κ. Ἐφόροις, Διδασκάλοις, γονεῦσι καὶ παισὶν ἵνα ὡς μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Πατρίδος μιᾶ γνώμῃ καὶ μιᾶ καρδίᾳ πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ διάδοσιν τῶν γραμμάτων ἅπαντες τὸ κατὰ δύναμιν συμπράττωσι καὶ συντελώσιν.

Ἐν Χίφ τῇ 16 Δεκεμ. 1881

Δ. ΜΙΚΡΟΓΔΗΣ.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΧΙΟΥΣ.

Χίοι, οἵτινες θλιβερώς καὶ λίαν δυσαρέστως, τὰς τῶν σεισμῶν ὑπέστητε φρικώδεις συννεπείας, τρισόβλιον καὶ ὑγιὲς τὸ Νέον τοῦτο Ἔτος εὐχόμεαι νὰ διέλθῃτε μετ' ἄκρας θυμηδίας. Ὅντως πολλὰ ὑπέστητε κ' ἡ νῆσος κλονισθεῖσα ἠπείλει ἵνα χωρισθῇ καὶ σᾶς ἀπορροφήσῃ

ἀλλὰ ἡ Θεία Πρόνοια ὑμᾶς εὐσπλαγχνισθεῖσα, ἠϋδόκησε τὸν κλονισμὸν αὐτῆς ν' ἀναχαιτίσῃ. Πλὴν τὴν τοιαύτην συμφορὰν, φίλτατοι συμπολίται καὶ τὸν φρικώδη θάνατον τοσοῦτων ψυῆς θυμάτων, ἐφ' ὅσον ζητεῖ ἐπὶ γῆς ποτὲ μὴ λησμονεῖτε, εἰσέτι εἰς τὴν μνήμην μου τ' ἀναπολῶ φρουάτων. Ὅσοι θερμὰ ἐνδύματα ἔχετε καὶ οἰκίας σιέφθητε καὶ τὰ ὄρφανὰ ὅπου κρουολογοῦσι, προθύμως τείνατε αὐτοῖς χεῖρα παρηγορίας νὰ εὐχωνται ὑπὲρ ὑμῶν καὶ νὰ σᾶς εὐλογοῦσι. Ἄντὶ ὀργάνων μουσικῶν καὶ ζωηρῶν ἄσμάτων, θ' ἀκούωνται εἰς τὴν λαμπρὰν χαρμύσσονον ἡμέραν οἱ ἠρῆνοι καὶ οἱ στεναγμοὶ τῶν ἀτυχῶν θυμάτων καὶ θὰ πληροῦν ἐνούμενοι τὴν κρύαν ἀτμοσφαιραν. Μιμήθητε τὰς εὐγενεῖς καὶ ἀγαθὰς καρδίας ὅσαι προθύμως ἔστειλαν ἐδῶ τὸν ὀβολὸν τῶν, δείξατε τῶρα καὶ ὑμεῖς αἰσθημα συμπαθείας, καὶ μὴ ἀφίσητε αὐτὰ εἰς τὸν ἀφανισμόν των. Ὅ εἰς τὰ Ἔψη κατοικῶν τὰς πράξεις μας γνωρίζει, ὁ δὲ προφήτης Σολομῶν ρητῶς μᾶς ἐπιλέγει ὁ ἐλεῶν τὰ ὄρφανὰ εἰς τὸν Θεὸν δανείζει, καὶ πλοῦτον ἄλλον κρείττονα εἰς τὴν ψυχὴν συλ- [λέγει.

Δ. ΜΙΚΡΟΓΔΗΣ.

Λόγις τοῦ ἐν τῷ ΜΓ'. Τεύχει Ἰου Αἰνίγματος.

Καλλίτερον ἔς τὴν ράχην μου
νὰ φέρω δύο ὕβους
παρὰ νὰ χάνω χρήματα
νυχθημερὸν ἔς τοὺς κύβους.

Σ. Π. ΣΤΑΛΙΟΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ 6ον

Πρῶτος ὑπῆρξα βασιλεὺς ἔθνους τινὸς μεγάλου
ἀλλὰ ἠττήθην κ' εἰς φυγὴν ἐτράπην ὑπὸ ἄλλου.
Νὰ ἀποπλύνω δὲ ἐν ᾧ τὸ αἶσχος ἐσκεπτόμην,
αἴφνης θανάτου τοῦ σκληροῦ τὸ θῦμα ἐγενόμην.
Τὴν τρίγωνόν μου κεφαλὴν, ἂν τῶρα ἀποβάλλῃς,
ὄξειαν δ' ἄμα καὶ ψιλὴν ε' τὸ πρῶτον μου ἂν βάλῃς
χωρὶς κἀνὲν τῶν ἄλλων μου στοιχείων νὰ κινήσῃς
αἰρεσιάρχην ἀντ' ἐμοῦ βλάσφημον θ' ἀπαντήσῃς.
Τὰ τρία μου δὲ ἀρκτικά ἂν πάλιν ἀφαιρέσῃς
καὶ μέγα γράμμ' ἀντὶ μικροῦ εἰς τὴν ἀρχὴν προσ- [θέσῃς,
τῶν Αἰνιγμάτων δὲ ἐὰν τὸ μυστικὸν ἤξεύρῃς,
εἰς τὸ Αἰγαῖον ζήτησον, ὦ φίλε, νὰ μὲ εὕρῃς,
Δ. ΜΙΚΡΟΓΔΗΣ.

Δίξις